

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 32

Klaipėda: šiaurės molo švyturys

Politikos apžvalga

KAS UŽIMS HINDENBURGO VIETA

Dar Hindenburgui gyvam tebesant, visos Europos spauda gyvai svarstė, kas užims Hindenburgo vietą jam mirus? Dabar pasirodė, kad nacionalsocialistai labai lengvai šį reikalą išsprendė. Tuoj po Hindenburgo mirties buvo išleistas įstatymas, kuriuo prezidento ir kanclerio vieta (ministro pirmininko) sujungiamos ir tuo būdu prezidento vieta pareina Fuehreriui (vadui) Hitleriui, kuris gali skirti ir savo pavadootoją. Tokia konstitucinė kombinacija yra labai keista, tačiau vokiečių nacionalsocialistai viską gali padaryti ir konstitucingumas jiems nieko nereiškia. Mat, Hitleris iš vienos pusės nenorėjo perleisti kanclerio vietos kitam, nes ji duoda faktinę valdžią, o iš kitos pusės taip pat nenorėjo pasodinti kito žmogaus į prezidento kėdę. Todėl pats paėmė abi garbingas vietas. Tačiau, norėdamas parodyti pasauliui, kad vokiečių tauta pritaria šiam „žygiui“, jį sai prašė perduoti šį reikalą tautos balsavimui.

VOKIETIJA IZOLIUOTA

Iš Europos spaudos nesunku spręsti, kad Vokietija dabar izoliuota. Su prancūzais santykiai, kaip paprastai, įtempti. Su sovietais santykiai taip pat įsitempė dėl vokiečių atsisakymo pasirašyti rytų pakta. Dabar įsitempė santykiai ir su italais dėl Austrijos įvykių. Mat, Italija nori palaikyti Austrijos nepriklausomybę. Jeigu vokiečiai prijungtų Austriją prie Vokietijos, tai Italija siena susisiektų su Vokietija. Tokio pavojingo kaimyno italai nenori. Todėl ir rašo įtakingi Europos laikraščiai, kad jeigu dabar ištiktų karas, tai visa Europa pultų Vokietiją.

LIETUVOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIO KELIONĖ I MASKVA

Šiomis dienomis Lietuvos užsienių reikalų ministeris St. Lozoraitis viešėjo Maskvoje. Čia jis buvo nuoširdžiai priimtas. Stotyje jį sutiko pats užsienių reikalų komisaras Litvinovas. Per oficialų priėmimą iš abiejų pusių buvo pabrėžta, kad tarp Lietuvos ir SSSR iš pat pradžių yra draugiški santykiai ir dabar tie santykiai turi būti dar stiprinami. Vėliau pabrėžtas siekimas palaikyti taiką Europoje bendrai, o rytų Europoje ypatingai. Taip pat buvo tartasi dėl ekonominių ryšių palaikymo tarp SSSR ir Lietuvos.

KAIP KLOJASI RYTŲ PAKTO REIKALAMS

Vis dar deramasi dėl rytų pakto. Labiausiai kliudo paktui Vokietija, kuri nenori imtis jokios atsakomybės dėl kaimyninių valstybių nepriklausomybės, ir Lenkija, kuri taip pat užėmė laukimo poziciją, traukdama su savim į tą laukimo poziciją ir Estiją. Tačiau manoma, jeigu ir nepavyks susitarti nei su lenkais, nei su vokiečiais, tai vis dėlto paktas bus pasirašytas be jų, nes Sovietų Rusija su Prancūzija pačios sugebės garantuoti taiką ir ramumą rytų Europoje.

VOKIEČIAI VARŽO PREKYBĄ SU LIETUVA

Vokiečių vyriausybė vis dar tebevaržo Lietuvos prekybą ir net tranzitą. Paskiausiai uždrausta įvežti iš Lietuvos į Vokietiją kiaules, galvijus, mėsą ir t. t. Taip pat uždrausta tuos dalykus per Vokietiją pervežti tranzitu. Tai aiškiai prieštarauja Lietuvos — Vokietijos prekybos sutarčiai. Vokiečiai mėgina teisintis, kad tai daroma sanitarinės apsaugos sumetimais, tačiau aišku, kad tai daroma dėl teisėtų Lietuvos žygių Klaipėdos krašte. Nes, pirmiausia, veterinarijos priežiūra Lietuvoje dabar labai gera, o antra, šie nuostatai netaikomi Klaipėdos kraštui. Lietuvos pasiuntinys Berlyne įteikė vokiečių vyriausybei protesto notą, kurioje nurodo šių žygių neteisėtumą ir tarptautinės teisės nuostatų laužymą.

VOKIEČIAI NEPATENKINTI BALTIJOS—ANGLIJOS PREKYBINIAIS SANTYKIAIS

Vokiečių spauda nepatenkinta ir net pasipiktinusi rašo, kad anglai užkariauja prekybos rinkas Baltijos valstybėse. Vokiečių laikraščiai nurodo, kad vyriausybė blogai elgėsi šiuo atžvilgiu, nes Vokietija neturi Baltijoje prekybos monopolio ir vokiečių vyriausybės turėjo stengtis nenutraukti prekybos ryšių.

ESTŲ SPAUDOS BALSAS PRIEŠ DRAUGAVIMĄ SU LENKAIŠ

Didžiausieji estų laikraščiai, geriausių estų politikų vadovaujami, dabar rašo, kad Estija eina slydžiu keliu, įsileisdama į artimą draugavimą su lenkais ir spirdamosi kartu su jais prieš rytų pakta.

VOKIEČIAI VIS DAR TEBEŠMEIŽIA LIETUVA

Vokiečių spauda vis dar nesiliauna šmeižusi Lietuvą ir lietuvius. Kasdien vokiečių laikraščiai deda pramanytas žinias apie Lietuvos ir lietuvių veikimą Klaipėdos krašte.

ANGLŲ UŽSIENIO POLITIKA KREIPIA DIDELI DĖMESI I EUROPOS KONTINENTA

Šiomis dienomis anglų parlamente buvo diskusijų dėl oro jėgų sustiprinimo. Per šias diskusijas paaikškėjo, kad, apamai, pasikeitė anglų užsienių politika. Ligi šiol anglai nesikišo į kontinento politiką ir stovėjo nuošaliai. Jiems rūpėjo tik kiti, tolimieji kontinentai, o ne Europa. Dabar dalykas pasikeitė. Anglai pradėjo gyviau domėtis kontinentu ir per diskusijas parlamente einas ministerio pirmininko pareigas Baldwinas pareiškė: jeigu dabar Anglija nori susidomėti Europos kontinento politika, tai jai reikia galingo oro laivyno, nes čia galingas anglų jūros laivynas netinka. Toliau Baldwinas pareiškė, kad anglai nori turėti įtakos į kontinento politiką. Politiniuose sluoksniuose laiko šį posakį istoriškam, nes jame slepiasi anglų užsienių politikos linkmės pasikeitimas.

KARIUOMENĖS MOTORIZACIJA

Š. m. vasario mėn. Maskvoje, XVII komunistų partijos kongrese, Tarybų Respublikų Sąjungos karo reikalų komisaras K. Vorosilovas pranešė kongreso dalyviams, kad kariuomenės motorizacija smarkiai pastumta pirmyn. 1929 m. vienam kariui tekdavo 2,6 arklių jėgų, 1930 m. — 3,07 AJ, o 1934 m. jau 7,74 AJ. Tokio aukšto skaičiaus nepasiekė dar nei prancūzai, nei anglai, nei amerikiečiai.

Lenkų žurnale „Przegląd Wojskowo-Techniczny“ inž. Watyn-Watyniecki's ketina apytikriai apskaičiuoti raudonosios kariuomenės motorizuotos priemonės, turint galvoje oficialiai pranešamą Tautą Sąjungai raudonosios kariuomenės karių skaičių, t. y. 586.264 žm.

Štai kiek turi raudonoji kariuomenė įvairių kautynių priemonių inžinieriaus manymu:

3.500 lėktuvų	2.100.000 AJ
15.000 automobilių	900.000 AJ
5.000 motociklų	80.000 AJ
1.500 traktorių	120.000 AJ
1.000 šarvuotųjų	60.000 AJ
100 sunkiųjų tankų	75.000 AJ
1.000 vidutinių tankų	400.000 AJ
4.000 lengvųjų tankų	320.000 AJ
6.000 tankiečių	240.000 AJ
Kitų mašinų (gulbių, piūklų)	103.363 AJ

Viso 4.398.363 AJ

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius plk. Itn. Kuizinas.

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. **Adresas:** Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. **Telef.:** per Vyr. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Branginkime Baltijos jūrą

Visos tautos visais laikais energingai veržėsi prie jūros. Jos suprato vispusišką jūros vertingumą sava- jam kraštui.

Lietuvių tauta, kaip tvirtina žymus senovės ro- mėnų rašytojas Tacitas, garsus keliauninkas vikingas Vulfstanas, suomių mokslininkas Sirilius ir kt., jau pirmame šimtmetyje po Kristaus turėjo gerų jūrinin- kų. Vienas tų laikų rašytojas lietuvių giminę - prū- sus net vadina jūrų piratais. Iš to matyti, kad jau anais laikais prūsai turėjo gerą laivyną, mokėjo jį tinkamai valdyti ir net žygius į kitus tolimesnius kraštus daryti. Lietuvių tautos šakos tais laikais pla- čiai plaukiojo po Baltijos jūrą ir visu jos pakraščiu turėjo žinomus prekybos uostus: Palangą, Klaipėdą, Šventosios, Liepėjos, Ventpilio, Truso ir kitus. Paga- liau, gausūs lietuviški laivų ir laivų dalių pavadini- mai — eldija, kelnas, keltas, laivas, luotas, valtis, burės, dėnis, irklas, plautas ir daug kitų, šiandien jau išnykusių iš gyvosios kalbos, rodo, kad lietuvių tauta buvo ir turi būti jūrininkų tauta. Tą pat sako ir

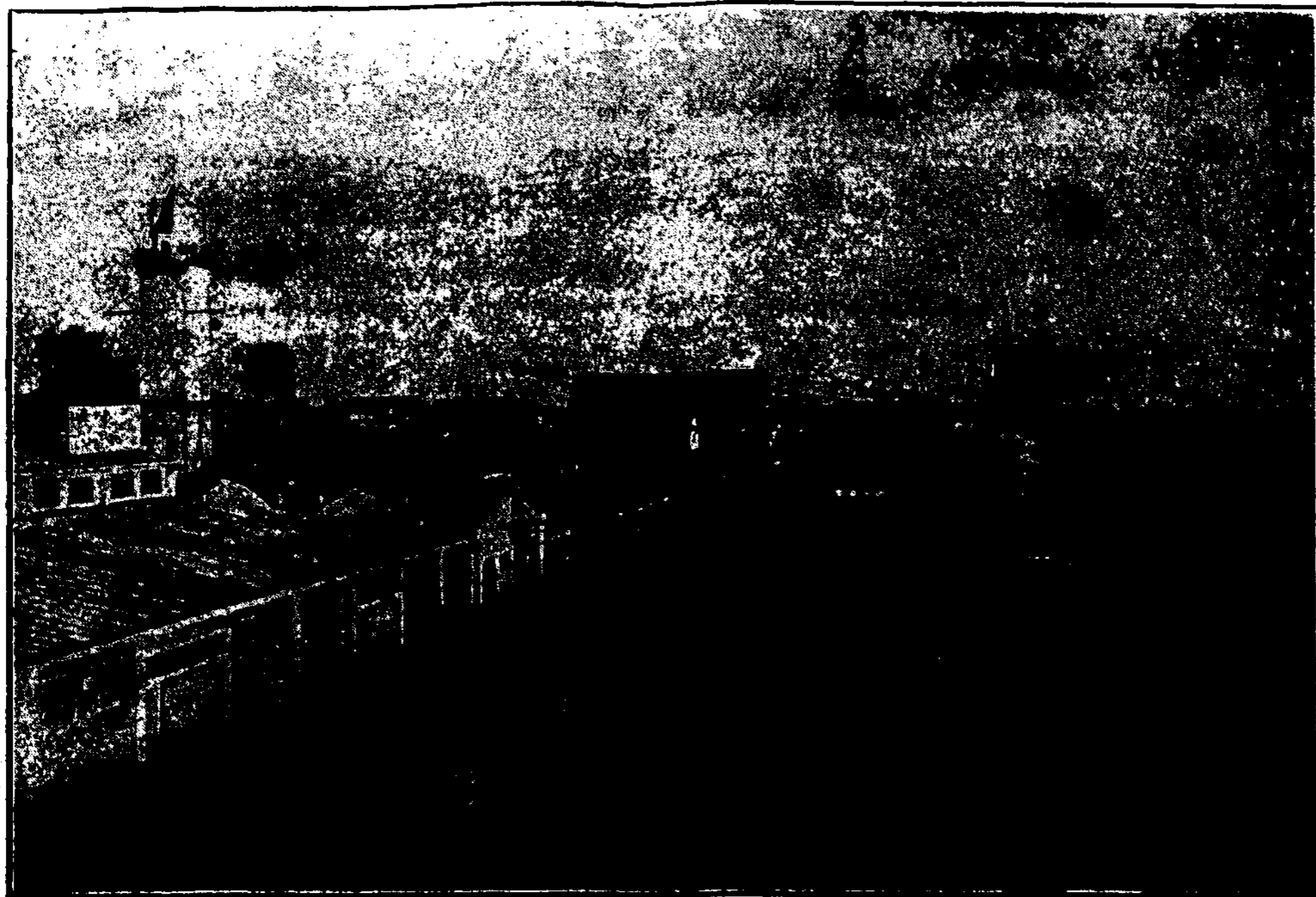
skambios lietuviškos dainos apie jūrą motinėle su dukrelių būriu.

Tik vėliau, kai Lietuvos diduomenė sutirpo sve- timo gaivalo bangose, kai ji pražudė politinę Lietu- vos nepriklausomybę, mūsų tauta pamažu nustojo do- mėtis jūra ir ją užmiršo. Tuo tarpu kitos tautos dėl jūros valdymo vedė didelius karus, visokiausiais bū- dais stengėsi pasidaryti jūrų valstybėmis. Gal tik vieni dabartinio Lietuvos pajūrio žvejai visą laiką buvo ir tebėra ištikimi Baltijos jūrai. Jiems jūra buvo ir tebėra tėvas ir motina, pragyvenimo šaltinis, visų vargų paguoda. Tur būt, dėl to dabartiniai Nėringos žvejai taip brangina Baltijos jūrą, kaip savo didžiau- sius deimantus.

Atgavusi savo valstybės nepriklausomybę, lietu- vių tauta irgi ryžosi kovoti dėl jūros. Garbingas 1923 metų Klaipėdos sukilimas mums gražino ne tik ilgus amžius vergavusias tėvų žemes, bet kartu lietuvių tautai atidarė duris ir į platų pasaulį. Mes atėjome

Neringa: žveju namai prie marių

Klaipėdos uosto tranzitiniai sandėliai ir prekėms iškrauti ir įkrauti mašinos

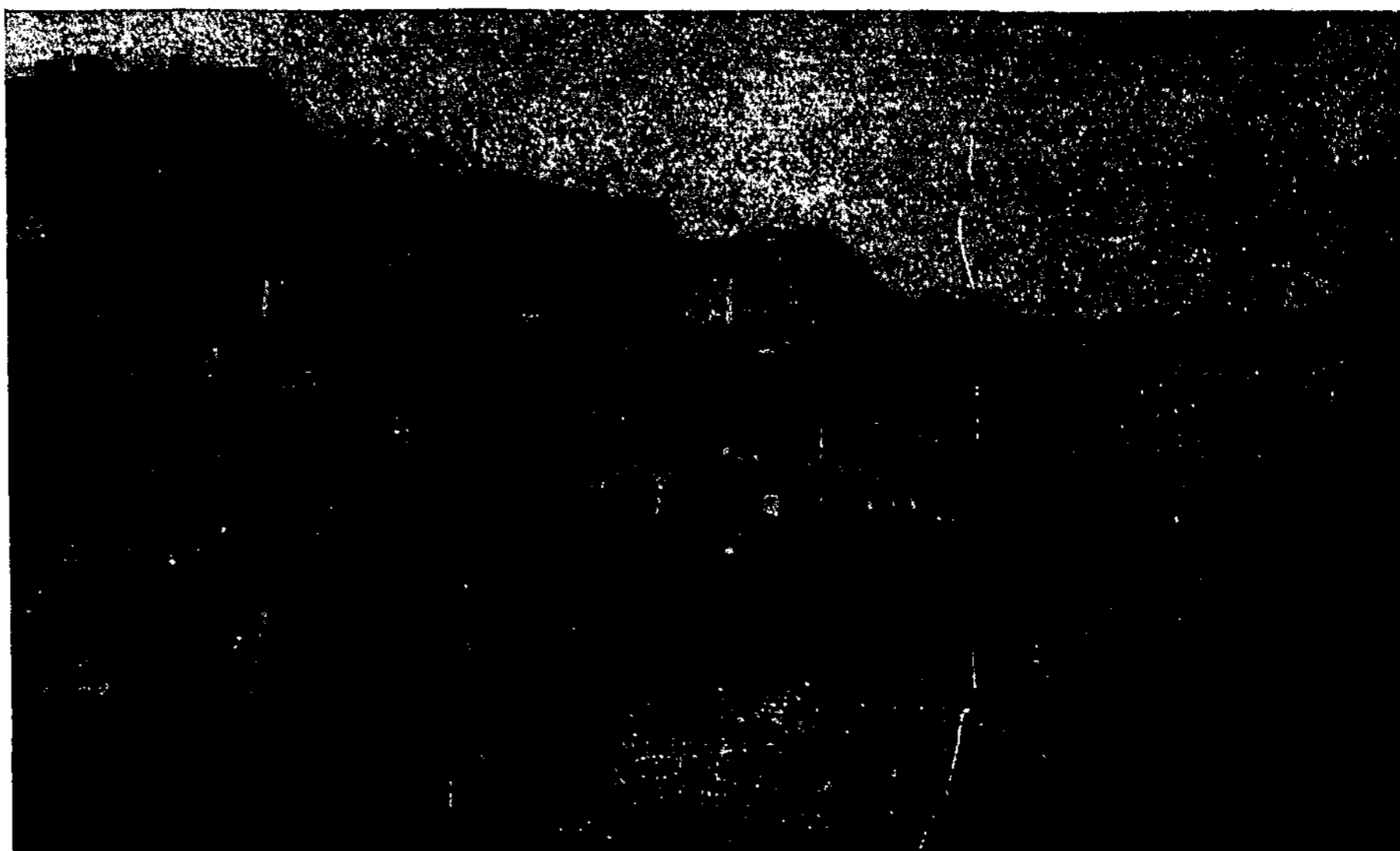
prie Baltijos į Klaipėdos uostą, iš kurio į visas šalis eina išraizgyti jūrų keliai. Tad naudokimės jais!

Tačiau maža kraštui turėti savo uostą. Reikia mokėti jį patiems naudoti. Deja, ligšiol mūsų uostu naudojosi svetimieji, nežiūrint, kad Klaipėdos uostui tobulinti, modernizuoti esame išleidę arti 30 milijonų litų ir, kad mes esame to uosto šeimininkai. O savu uostu negalime naudotis dėl paprastos priežasties, būtent, dar neturime savo laivyno. Visa mūsų prekyba per Klaipėdos uostą aptarnaujama svetimų laivų. Už tai kitoms valstybėms mes turime mokėti stambias pinigų sumas.

Nors brangus svetimų laivyno naudojimas, tačiau jis galimas tik taikos metu, o per karą jis gali būti visiškai neprieinamas. Kilus karui, jūros atžvilgiu mes galime atsidurti tokioj pačioj būsenoj, kaip 1919 m. su geležinkeliais. Juk ir tada turėjome savo žinioje geležinkelių linijas, bet neturėjome savos riedamosios medžiagos. Kokia gi nauda, kad ir iš geriau-

sio usto, jeigu nėra savo laivyno, kuris atpalaiduotų nuo svetimų priklausomybės.

Nežiūrint tai, kad ir neturime savojo prekybos laivyno, tačiau pats gyvenimas mums aiškiai parodo Klaipėdos uosto didelį naudingumą. Per Klaipėdos uostą dabar eina daugiau kaip 60% visos mūsų užsienio prekybos. Bekonai, kiaušiniai, sviestas, linai, sodų vaisiai, javai, medus, miškas ir visi kiti žemės ūkio ir pramonės gaminiai jūros keliais pasiekia jiems skirtas rinkas. Prekyba jūrų keliais yra 20 kartų pigesnė negu sausuma. Ši prekyba mūsų tautai yra reikalinga ir politiniu atžvilgiu. Mes jau turėjome ir tebeturime skaudaus patyrimo iš vokiečių pusės, kai jie, vienais ar kitais motyvais mums kerštaudami, per savo žemę uždarė tranzitą. Jeigu neturėtume savo laisvos jūros, mes atsidurtume lyg maiše, negalėtume išvežti ūkio bei pramonės gaminių į kitas šalis. Tada mūsų krašto gyventojai atsidurtų nepakeliamame skurde. Dabar, didele dalimi vesdami pre-

Klaipėda —
mūsų durys į pasaulį

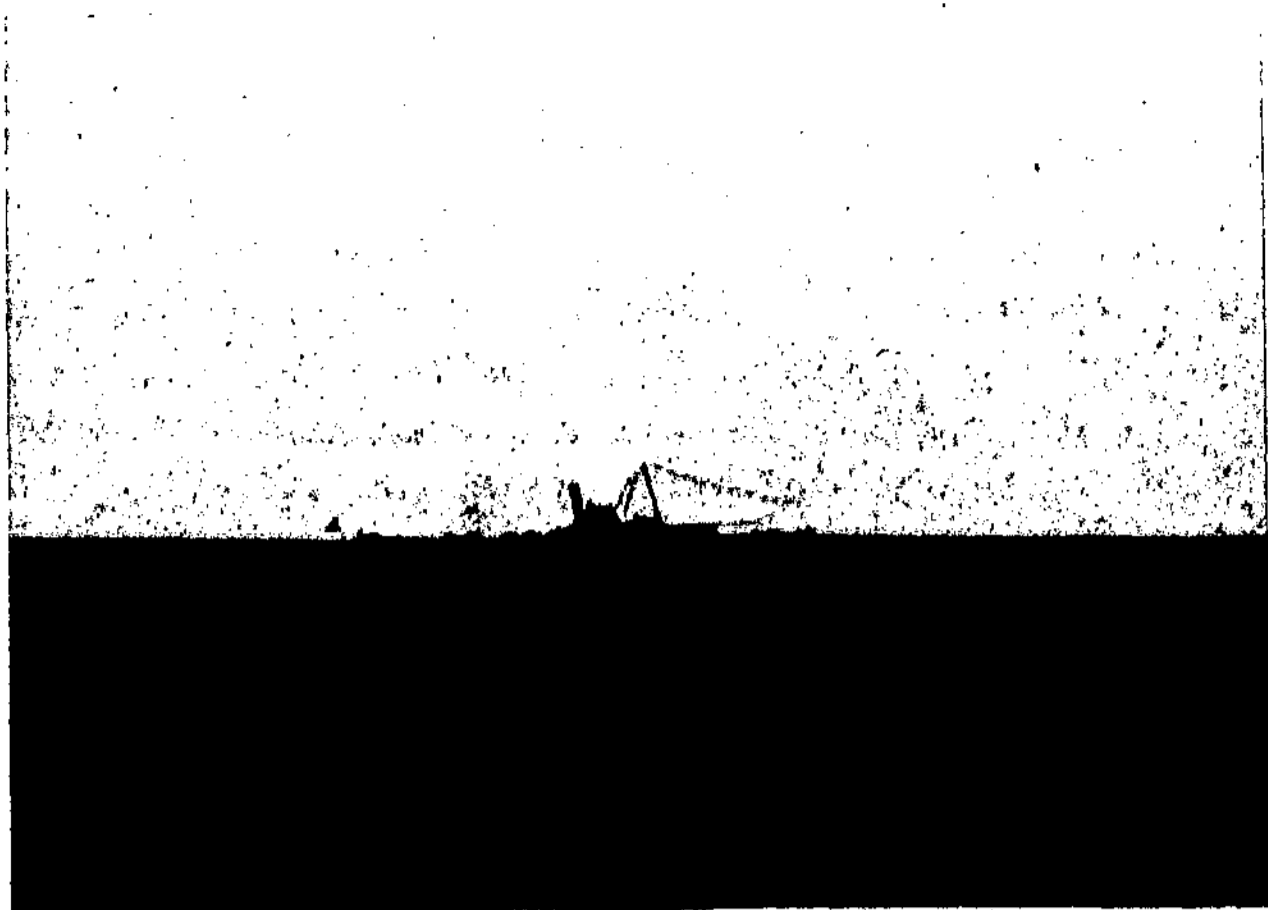
kybą jūros keliais, mes atsikratome Vokietijos politinės ir ekonominės priklausomybės, daromės daug savarankiškesni. Vadinasi, jūra daug padeda mūsų valstybės savarankiškumo politikai. Taip pat Vokietijai atimama ekonominės priemonės varžyti Lietuvą, kai ši teisingai ir teisėtai kovoja su visokio plauko germanizacijos akiplėšomis.

Mūsų Baltijos pajūry ir Kuršių mariose gali gerai bujoti žvejojba. Klaipėdos krašto pajūry pagaunamos mažosios ir didžiosios jūros stintos, diglės, žio-briai, uncuriai, lydekos, menkės, silkės, plekšnės, lašišos ir daug kitų žuvų. Dabar mūsų pajūrio žvejai per metus tokios žuvies sugauna apie 2,5 milijonus kilogramų. Gi gerai sutvarkyta žvejojba gali kraštui duoti gražaus pelno, nes būtų sugaunama kasmet apie 8 milijonai kilogramų žuvies. Sūdyta, rūkyta, marinuota žuvis visada ras tinkamą rinką užsieniuose.

Lietuvos pajūris net užsieniuose plačiai išgarsėjęs savo sveikais, gražiais kurortais. Palanga, Nida, Juodkrantė, Pervalka, Smeltė kasmet sutraukia daug vasarotojų ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš užsienių. Tuo būdu, kapitalas plaukia į mūsų kraštą ir mes turtėjame.

Baltijos jūra į Lietuvos pajūrį išmeta daug gintaro, iš kurio dirbami įvairūs papuošalai ir meniški prabangos dalykai. Gintaro pramonę gerai išugdžius, jo dirbiniais plačiai naudotusi ne tik mūsų krašto gyventojai, bet jie rastų tinkamų rinkų ir užsieniuose. Lietuvos pajūris — tai labai reta pasaulio vieta, kur gaunamas gintaras. Lietuviškas gintaras jau nuo seniausių laikų žinomas „šiaurės aukso“ vardu.

Tai tik dalis tų savybių, kurios mus verčia pamilti Baltijos jūrą. Ligšiol lietuvių tauta visų buvo vadinama lygiųjų laukų tauta. Mat lietuviai visą savo dėmesį buvo nukreipę tik į žemyną. Tai padaryta stambi klaida. Jeigu Vytauto Didžiojo laikais lietuvių tauta būtų nors iš dalies savo akis į jūrą nukreipusi, tai šiandien mūsų tėvynė būtų viena didžiausių ir galingiausių Europos valstybių. Tautų klestėjimo istorija rodo, kad šiandien judriosios ir galingosios, nors mažos, yra jūrininkų tautos. Juk šiandien su Belgija, Olandija skaitosi didelės valstybės ir daug daugiau, negu su Vengrija. Olandija — jūrininkų ir

Mūsų laivas laisvame savo pajūry

A. Valančiaus foto

pirklių tauta, jūros valstybė; Vengrija, plotu didesnė už Olandiją — ūkininkų ir sausumos tauta.

Mes turime pasidaryti nors iš dalies jūrininkų tauta. Tai verčia pats gyvenimas ir valstybės ateitis. Nuo šio laiko lietuvių tauta turi būti psichologiškai perauklėta jūros dvasioj. Dalį savo dėmesio nuo sausžemio nukreipkim į jūrą, išmokim nardyti jūros bangose, laivais plaukim į visas pasaulio dalis. Tai mums duos judrumo, gyvumo ir veržimosi dvasia visus perauklės.

Rugpiūčio 11—12 d. būsiančioji pirmoji jūrų šventė tai nėra šiaip sau pramoga pigiai aplankyti Baltijos jūrą. Tai yra didelio masto ateities darbų pirmoji pradžia.

J. Senkus

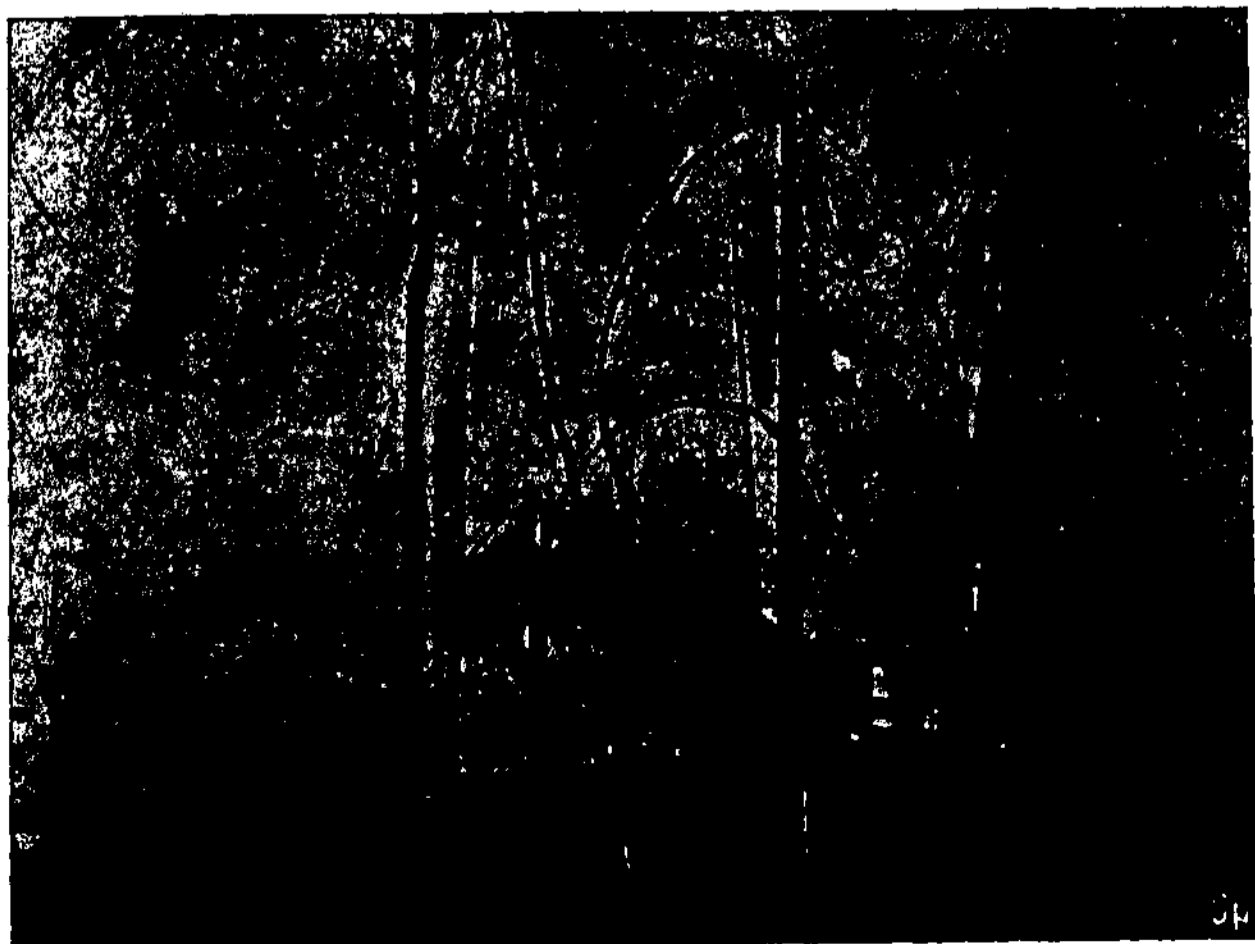
! bendrą darbą, kariai

Kiekvieno kareivio pareiga — sukaupti visas savašias jėgas, kad mums, kariams, skiriamas žurnalas būtų aktualus savo medžiaga ir būtų visų karių skaitomas. Žinokim, kad daugiau žmonių didesnius darbus gali atlikti, kad grūdas prie grūdo pripildo aruodą.

Kas mums padės, jei ne mes patys. Mes patys turim, kas tik kuo galim, dirbti bendrą, vieningą darbą. Dauguma gal išsitar, kad eiliniai kareiviai negali tuo reikalu padėti. Žinoma, tos mintys pasakytos be mažiausios savikritikos. Karys turi visur ir visada būti kariu. Jis turi būti ne tik fronto karys, bet karys taip pat ir kitus gyvenimo reikalus sprendžiant. Kaip visa tai pritaikyti kariuomenės žurnalui? Paprastai, mes turim juo daugiau domėtis, mes turim jį ne tik skaityti, bet ir išsirašyti, o taip pat patarti ir kitiems. Manau, kad kiekvienas karys kas mėnesį gali lengvai paskirti vieną litą švietimosi reikalams. Mūsų tūkstančiai ir todėl galim karinę spaudą ypatingai gerai patobulinti.

Tegul šios pasakytos mintys nenuveina vėjais į visas keturias puses, o kiekvienas karys turi jausti savo pareigą, turi rasti būdus ir priemones svarbiam tėvynės reikalui.

J. k. Mk. Valaitis

Kuršių Neringos žvejų tinklai

Mirė Vokietijos prezidentas Hindenburgas

Rugpiūčio 2 d. žaibo greitumu aplėkė visą pasaulį žinia, jog mirė Vokietijos prezidentas feldmaršalas fon Hindenburgas, vokiečių karžygys didžiojo karo metu — Tannenbergo kautynių nugalėtojas.

Hindenburgas gimė karių šeimoj 1847 m. spalio 2 d. vadinas, mirė sulaukęs 87 metus amžiaus. Jo tėvas buvo prūsų majoras.

Būsiantis vokiečių feldmaršalas ir prezidentas, Povilas Benekendorfas fon Hindenburgas, turėdamas dar tik 11 metų, stojo į Valštato kadetų mokyklą Silezijoje. Ją baigęs, jau kaip jaun. leitenantas, 1866. IV. 7. stojo į 3 pėst. gvardijos pulką, kurio eilėse tais

A. a. Vokietijos prezidentas feldm. Hindenburgas

pat metais dalyvavo kare su Austrija. 1870—71 m. kare su prancūzais jis dalyvavo kautynėse ties St. Privat, Sedanu ir le Burže. 1900 m. buvo pakeltas į generolo leitenanto laipsnį ir paskirtas 28 divizijos vadu, o 1903 m. 4 korpo vadu. 1911 m. buvo išėjęs į atsargą ir apsigyvenęs Hanoveryje. Tačiau ir atsargoje dirbo ir rengė kariškai: užsiėmė strategijos ir taktikos studijomis.

Didžiajam karui kilus, 1914 m., Hindenburgas vėl grįžo į kariuomenės eiles. Rusų kariuomenei įžengus į Rytų Prūsiją, Hindenburgas buvo paskirtas Rytų Prūsijos kariuomenės vadu. 1914 m. rugpiūčio 26—28 d. Hindenburgu vadovaujami vokiečių korpai nugalėjo rusus ties Tannenbergu ir juos išvijojė iš Rytų Prūsijos. To pat mėnesio 29 d. Hindenburgas buvo pakeltas į generolo pulkininko laipsnį ir apdovanotas „Pour le Mérite“ ordinu. Vėlesnės Hindenburgu vadovaujamos kovos su rusais taip pat buvo vokiečiams sėkmingos ir jis greit vokiečiuose išpopuliarėjo, kaip jų tautos karžygys.

1915 m. vasario mėn., kada rusų kariuomenė iš Rytų Prūsijos buvo visiškai išvaryta, Hindenburgas buvo pakeltas į generolo feldmaršalo laipsnį. 1916. VIII. 27, pradėjus vokiečiams kariauti su Rumunija,

Hindenburgas buvo paskirtas vokiečių vyriausiojo štabo viršininku ir visų vokiečių karo pajėgų vadu.

Po didžiojo karo, 1919. VII. 25., Hindenburgas iš kariuomenės pasitraukė ir gyveno Hanoveryje, kol 1925. IV. 26. vokiečių tauta jį išrinko Vokietijos prezidentu. Tose pareigose jis buvo iki pat mirties.

Trumpai apibrėžę Hindenburgo biografiją, šiek tiek tenka paminėti ir jo asmenį. Hindenburgas buvo kilnus karys, daugiau žiūrįs į savo pareigas ir į valstybės reikalus, negu į savo paties simpatijas. Nors tiek kaizerio, tiek ir vėlyvesnių Vokietijos valdovų nemėgo, tačiau valstybės labui visad jiems buvo ištikimas ir su jais bendradarbiavo. Valstybė ir jos gerovė jam buvo aukščiau visko. Šiuo savo dideliu patriotiškumu įsigijo autoritetą visuose vokiečių sluoksniuose, o pagarbą ir svetimųjų tarpe. Hindenburgui mirus, vokiečių tauta nustojo autoriteto, kuris moraliai jungė įvairius vokiečių sluoksnius.

Prancūzų vyriausiojo štabo viršininko generolo Gamelin'o padėka

Į pasiųstą užuojautos telegramą Prancūzų vyriausiojo štabo v-kas generolas Gamelin'as atsakė l. e. vyriausiojo štabo v-ko p. gen. št. plk. ltn. Raštikiui tokia telegrama:

„Labai sujaudintas Jūsų parodyta simpatija maršalo Lyautey mirties proga prašau Jus priimti mano jausmingos padėkos pareiškimą“.

Generolas Gamelin'as

Lietuvos kariuomenės užuojauta

Rugpiūčio 2 d., tik ką patyrus apie Vokietijos Prezidento ir Vyr. Vok. Kariuomenės Vado gen. feldmaršalo von Hindenburg'o mirtį, karo atstovas Berlyne gen. št. plk. Škirpa, mūsų karo vadovybės pavestas, asmeniškai pareiškė vokiečių karo vadovybės viršininkui gen. freiherrn von Fritch Lietuvos kariuomenės užuojautą.

PASKOLA KRAŠTUI GINTI

Suomijos vyriausybė rengiasi išleisti vidaus paskolos bonus. Paskola bus 800.000.000 suomių markių (mūsų pinigais išeina arti 120.000.000 lt.). Paskola skiriama krašto gynimui sustiprinti. Suomiams rūpi aviacija. Jos reikams numatoma išleisti iš paskolos arti 300.000.000 suomių markių. 150.000.000 s. mak. duodama sunkiajai artilerijai padidinti. Laikraščių žiniomis suomių generalis štabas baigia rengti atitinkamus apsiginklavimo planus.

NAUJAS KULKOSVAIDIS

„DeutscheWehr“ rašo, kad Austrijos kariuomenėje įvedamas naujas 1930 m. lengvasis kulkosvaidis, gaminamas Steuer'o fabrikuose. Naujo kulkosvaidžio kalibras — 8 mm. Šovinyne telpa 25 šoviniai. Didžiausias šaudymo greitis — 40 šuvių, šaudant atskirais šuviais ir iki 600 — prie automatiško šaudymo. Kulkosvaidžio svoris 9 kg, vamzdžio svoris — 1,65 kg, užtaisyto šovinyno svoris — 1,18 kg.

Šį pavasarį naujas kulkosvaidis buvo išbandytas ir praktiškai, malšinant sukilimą Vienoje ir jos priemiesčiuose. „Krasnaja Zvezda“ randa, kad šiuo atveju kulkosvaidis pasirodė tinkamas.

PARLĖKĖ

(Žiūr. „Kario“ Nr. 31)

Austrai pagal Versalio sutartį neturi karo aviacijos, tačiau mūsų eskadrilei leido per savo teritoriją lėkti ir labai gražiai, iškilmingai sutiko. Tokio sutikimo mūsų lakūnai iš austrų nelaukė. Mūsų eskadrilei nutūpus, buvo pakelta vėliava, laukė garbės sargyba, orkestras sugrojo mūsų ir Austrijos himnus. Sutiko austrų oro apsaugos viršininkas su adjutantu. Austrų laikraščiai labai daug ir gražiai parašė apie Lietuvą ir jos aviaciją.

Iš Vienos tą pačią dieną išlėkė į Prahą. Po nemiegotos nakties lėkti į Prahą buvo gana sunku. Prahoje sutikimas buvo nuoširdus. Priėmimo programa buvo plati ir įvairi.

Eilė čekų karininkų, kaip ir prancūzų, buvo apdovanoti plieno sparnų garbės ženklais. Čekoslovakijoje apžiūrėjo kelis aviacijos fabrikus ir susipažino su čekų aviacija.

Iš Prahos išlėkė į Budapeštą. Čia turėjo perlėkti neaukštus Karpatų kalnus. Į Budapeštą, kaip ir visur, atlėkė labai punktualiai. Budapeštas gražus miestas. Vengrai po didžiojo karo netekę daug žemių, trokšta jas atgauti, dėl to ir mums užjaučia kovoje dėl pagrobto Vilniaus. Vengrai mūsų lakūnus norėjo vaišinti ilgiaus ir prašė, kad eskadrilė paliktų ilgiaus Budapešte, bet reikėjo laikytis nustatytos programos.

Iš Budapešto eskadrilė nulėkė į Bukareštą. Bukarešte prisipylę benzino, išlėkė į Kijevo. Tą dieną reikėjo nulėkti 1400 kilometrų. Lėkė per Besarabiją, kuri iš lėktuvo atrodė labai skurdžiai. Pietų Rusijos vaizdas žymiai geresnis. Kijeve vietos aviacija ir miestas mūsų lakūnams suruošė priėmimus. Apžiūrėjo miestą. Matė garsųjį Kijevo labirintą, kur daugybė žmonių kaulų. Ten, sako, savo laiku buvo kalėjimas ir laidojimo vieta. Taip pat aplankė generolo Potockio muziejų, kuriame yra ir Lietuvos istorija. Iš Kijevo naujenybių buvo apžiūrėta revoliucijos paroda ir sporto stadionas. Kijeve praleido vieną dieną.

Iš Kijevo lėkė į Maskvą. Lėkti reikėjo aukštai, nes žemai buvo labai karšta. Maskvoje nutūpė centraliniame aerodrome. Buvo apžiūrėtos esančios prie Maskvos aviacijos dirbtuvės, kurios yra didžiausios Europoje. SSSR aviacija labai plečiama. Prie Maskvos statomas civilinės aviacijos aerodromas su moderniausiais įrengimais. Sovietai rengia labai daug lakūnų. Fabriko darbininkai, norintieji mokytis lakioti, žiemą atliekamam laikui mokosi aviacijos teorijos, o vasarą, gavę atostogų, atlieka lakiojimų praktiką. Iššokti iš lėktuvo su parašiotu ten darbininkai gali gauti kuris tik nori. Mūsų lakūnams buvo pademonstruoti įvairūs šokinėjimai su parašiotais.

Prie Maskvos yra sklandymo mokykla. Sovietai turi prisimokę jau 60.000 sklandytojų. Iš sklandytojų išrenkami kandidatai į lakūnus. Sklandymo mokykloje vienas sklandytuvas buvo pakeltas į 1200 m aukštį ir paleistas. Sklandytuvas apsukė kelias kilpas ir šiaip kitokias figūras.

Apžiūrėjo lėktuvą milžiną Maksim Gorkij. Lėktuvas turi 8 motorus po 800 ark. jėgų. Sparnuose

galima laisvai vaikščioti. Šį didžiulį oro milžiną sovietai pastatė propagandai.

Iš Maskvos lėkė namo, tik nutūpė trumpam Velikije Luki pasiimti benzino. Ligi Velikije Luki teko lėkti per audrą, o nuo Velikije Luki ligi Kauno oras buvo labai gražus.

Visa kelionė puikiai pasisekė. Lėktuvai veikė puikiausiai. Lakūnai visur gerai orientavosi. Plk. lt. inž. Gustaitis, eskadrilės vadas, pareiškė didelį pasitenkinimą kelionės bendrakeleiviais. Ekipažai buvo ištreniruoti ir atskirai lėkti, jeigu būtų tekę dėl kurių nors priežasčių atsiskirti.

Ši mūsų lakūnų kelionė savo darbo, savos konstrukcijos lėktuvais buvo labai gera priemonė didelei propagandai. Viso buvo nulėkta apie 10.000 kilometrų; ore praleido 42 valandas.

(Galas)

Av. kpt. J. Č.

Jūrų giesmė

Ei, broliai, prie jūrų, į platų pasaulį!
Mūs kelias, kur Nemunas skuba laukais,
Kur mėlynos bangos bučiuojas su saule,
Kur aukso gintarais mūs laisvė nukais.

Vai, Baltijos jūra, jūružė gimtoji,
Džiugu mums nuo tavo bangyno smagaus!
Ei, motina jūra, tu laime putoji!
Jauna Lietuva tik tavim atsigaus!

Į jūrą, į laisvę — gyvent, neužtrokšti!
Iškelti būres ir nuplaukt per bangas!
Šviesus švyturys mūsų Klaipėdos bokšte!
Palaimins mums kelią drąsa ir dangus!

Petras Vaičiūnas

Su baldare

A. Ardioko foto

Uždavinio Nr. 4 sprendimas

1 būrio vadui duota uždavinys:

a) Išaiškinti priešų padėtį abipus plento pietiniam Jesios upelio krante.

b) Užtikrinti bataliono persikėlimą per Jesios upelį.

Iš būrio vado gauto uždavinio seka:

1. Atlikti žvalgyba.

2. Persikelti į Jesios upelio pietinį krantą ir išdėstyti būrį tokioje vietoje, kad priešas savo pėstininkų priemonių ugnimi, iš jų tiesiai taikant, negalėtų apšaudyti besikeliančio bataliono per Jesios upelį.

3. Priešų raitininkus, saugančius abipus plento perėjimus per Jesios upelį, reikia nublokšti arba sunaikinti.

Žinios, kad priešų pagrindinės jėgos nesigina Jesios upelio pietiniam krante, o traukiasi pietų linkui, turi reikšmės vyresniesiems viršininkams. Būrio vadą tiesioginiai interesuoja priešų raitininkų daliniai, saugą perėjimus per Jesios upelį, nes su šiais daliniais būriui, vykdant uždavinį, greičiausiai reikės susikauti. Bet žiniose apie priešą nieko tiksliai nepasakyta, kaip ir kur išsidėsčiusios smulkiosios raitininkų dalys. Taigi, I būrio vadas turi imtis priemonių, kad priešų raitininkų dalinius surastų ir jų išsidėstymą smulkiai nustatytų, nes tikslios žinios apie priešą turės didelės reikšmės būrio veiksmams. Iš to seka, kad būrio vadas pirmiausia turi organizuoti žvalgybą.

Aišku, kad būrio vadas, išsiuntęs žvalgybą, nelauks sudėjęs rankų, kol toji praneš, bet ir pats svarstys priešų galimus veiksmus, vykdydamas duotąjį uždavinį.

Turima žinių, kad silpnos priešų raitininkų dalys saugo Jesios upelio perėjimus. Būrio vadui įdomu, kaip jos galėtų būti išsidėsčiusios? Atsižvelgiant į vietovę, priešų raitininkų jos greičiausiai bus abipus plento išsidėsčiusios, a. 63,2 rajone, toliau, betarpiškai ant pietinio upelio kranto. Kryptis abipus plento, reikia manyti, saugoma stipriau. Be minėtų dalinių, toliau užpakalyje, maždaug ties Išlaužu ir miškeliu, esančiu nuo jo į vakarus šiauriniame pakraštyje, gali būti maži rezerviniai raitininkų daliniai (žinoma, jei priešas nors kiek turi atliekamų dalių). Šis rezervas galėtų būti panaudotas sustiprinti daliniams, saugantiems Jesios upelį arba kontratakuoti dalinius, persikėlusius per minėtą upelį. Aišku, kad šie priešų veiksmai turėtų lemiamos įtakos, jeigu būrys veiktų labai iš lėto, jeigu jis persikėlęs per upelį, gana toli nueitų į pietus, užimdamas plotą ne pagal savo jėgas, arba jeigu laiku nespėtų išsidėstyti gynimuisi.

Iš šių samprotavimų būrio vadas gali pasidaryti išvadą, kad:

— reikia manyti, kad priešų jos bus išdėstytos betarpiškai Jesios upelio pietiniame krante, kurios, saugodamos perėjimus, sutiks ugnimi kiekvieną, besistengiantį pereiti upelį;

— be priešų ugnies, persikėlus per upelį, galima susilaukti ir jo kontratakų iš gilumos;

— persikėlimas per upelį pareis nuo priešų išsidėstymo, šį priešų išsidėstymą tiksliai nustatys pasiųsta žvalgyba.

Kas šią žvalgybą atliks? Ar visas būrys, ar tik jo dalis? Šiuo atveju tiksliau išsiųsti žvalgybon mažesnę būrio dalį — žvalgybos patrolį, kurio surinktomis žiniomis būrio vadas nustatys būdą, kaip įvykdyti jam duotą svarbiausį uždavinį, t. y. perkelti būrį į pietinį upelio krantą ir ten organizuoti gynimą, kad užtikrintų batalionui persikėlimą per Jesios upelį.

Toliau, būrio vadas turi turėti galvoje, kad jis pirmyn su savo daliniu išsiųstas vienas. Todėl turi pasirūpinti apsauga. Taip pat žino, kad uždavinio vykdymui jis turi vieną būrį; jo žmonių ir ugnies priemonių skaičius bei galingumas turės įtakos, sprendžiant, kurioje vietoje pietiniam upelio krante būrys turės organizuoti gynimą, kad užtikrintų bataliono persikėlimą per Jesios upelį.

Pagaliau panagrinėsime vietovę.

Vietovę reikia nagrinėti, ieškant kuo geresnės vietos, kur išsidėstęs būrys geriausiai galėtų užtikrinti bataliono persikėlimą per Jesios upelį.

Būrio veiksmų apylinkė, į pietus nuo Jesios upelio, vietovę galima padalyti į dvi dalis: rytinę, pagal Šventupės upelį. Šioji vietovės dalis žema, pelkėta, upelio krantai vietomis apaugę krūmais, žodžiu, raitininkų veiksmams mažai tinkama. Toliau ar arčiau į pietus nuo Jesios upelio į šią pelkėtą dalį galima saugiai atremti kairįjį būrio sparną. Čia kairysis būrio sparnas ne taip greit būtų apsuptas iš priešų pusės.

Kita vietovės dalis, pagal plentą ir į vakarus nuo jo, beveik lygi ir gerokai atvira. Šioje dalyje geriausiai bus pasirinkti būriui gynimosi pozicija. Kokioje, būtent, riboje geriausiai būtų pasirinkti? Čia, vietovės atžvilgiu, galimos net trys ribos:

Pirmoji — Vnk. Armoniškės a. 63,2 pietiniai šlaitai (prie alėjos).

Antroji — dvi bevardės aukštumėlės, rytinė su vienkiemiu viduryje mažesnė (apie 200 m į pietus nuo vnk. Armoniškės).

Trečioji — pietiniai miško pakraščiai (apie 1 km į pietus nuo Baraginės) ir a. 80,1 (betarpiškai į p. v. nuo Išlaužo).

Lieka išspręsti: kuri, būtent, minėtų ribų geriausiai tiktų būrio gynimuisi, užtikrinant bataliono persikėlimą per Jesios upelį.

Atrodo, kad patogiausia būrio gynimuisi būtų pirmoji riba, nes ji išprausta tarp dviejų upelių, į kuriuos būrys, savo sparnus atrėmęs, saugiai jaustųsi nuo priešų supimų ir, be to, pakankamai saugotų bataliono kėlimą per Jesios upelį.

Antroji ar trečioji riba būrio turimomis priemonėmis sunku, veik negalima, būtų aprėpti, nes jų plotis, skaitant nuo Jesios iki Šventupės, gana didelis, be to, trečiosios ribos užpakalyje, per Šventupę prie Išlaužo, yra tiltas, kuriuo priešų raitininkų kad ir mažos jos galėtų pasinaudoti ir išeitų būriui į užpakalį; matome, kad šioje riboje užtikrinti bata-

liono persikėlimą per Jesios upelį būriui jėgų nepakaktų.

Iš to seka loginga išvada, kad būrio gynimuisi tinkamiausia bus pirmoji riba. Joje būriui šiose aplinkybėse baras nebus per daug platus (apie 1 km), be to, jo sparnai atsiremia į patikimas gamtos kliūtis — upelius.

Išvados iš vietovės nagrinėjimo:

1. Vietovė galima dalyti į dvi dalis: rytinę ir vakarinę,

2. Priešo veiksmams daugiausia tinka vakarinė vietovės dalis.

3. Būrio gynimuisi daugiausia tinka pirmoji riba.

4. Būriui ginantis ypač kreipti dėmesio į kelius plento linkui.

5. Atsižvelgiant į baro plotį, k. skyrius vietovėje reikia išdėstyti taip, kad galėtų vieni kitus paremti ugnimi.

Konkretus atsakymas į uždavinio Nr. 4 klausimus:

1 klausimas: būrio vado įsakymas žvalgybai ir būrio atvedimas prie Jesios upelio:

I. Priešas, palikęs ant Jesios upelio p. kranto silpnas raitininkų jojas, traukiasi pietų linkui.

II. Mūsų būrio uždavinys išaiškinti priešą padėti abipus plento p. Jesios upelio krante ir užtikrinti batalionui persikėlimą per minėtą upelį.

III. Vykdymas:

a) 1 k. skyrius, būrininkui vadovaujant, tuojau vyksta žvalgybon pagal rytinį miško pakraštį prie Ilg. iki a. 65,3 iš čia per Jesios tiltą. Uždavinys — išaiškinti priešą raitininkų padėti abipus plento; jeigu pasisektų persikelti į p. upelio krantą, stengtis pasiekti vnk. Armoniškės alėją. Iš čia pasiųsti žvalgus į bevardę aukštumėlę su atskiru vienkiemiu (apie 300 m į p. r. nuo vnk. Armoniškės) iš ten žvalgai sektų š. r. pamiškę ir pagal plentą Išlaužo kryptimi. Pranešimus siųsti atgal k. skyriaus žygio kryptimi.

b) Būrio branduolio k. skyriai gilioje rikiuotėje vyksta žvalgybos patrulio kryptimi, pasiekus a. 65,3, sulig aplinkybėmis bus duoti papildomi nurodymai.

Zengte marš.

2 klausimas: parinktoje (žiūrėk vietovės nagrinėjimą) gynimo riboje būrys galėtų išsidėstyti taip: pagal plentą vienas k. skyrius, iš jo būtų pasiųstas 4 žm. žvalg. patrulis žvalgyti Išlaužą ir a. 80,1; į vakarus nuo plento, pagal alėją — vienas kaut. skyrius, jo 1 kulk. šaud. sektorius: bevardės aukštumėlės, kurios 250 m į p. v. nuo vnk. Armoniškės, rytinis šlaitas — plentas; vnk. Armoniškės vienas k. skyrius, jo 1 kulk. šaud. sektorius: Jesios upelio p. šlaitai — bevardė aukštumėlė su vienkiemiu.

Ketvirto uždavinio sprendimą atsiuntė 13 puskarininkų.

Šiems geriausiai nusisekusių sprendimų autoriams „Kario“ redakcija dovanojo po vieną knygą:

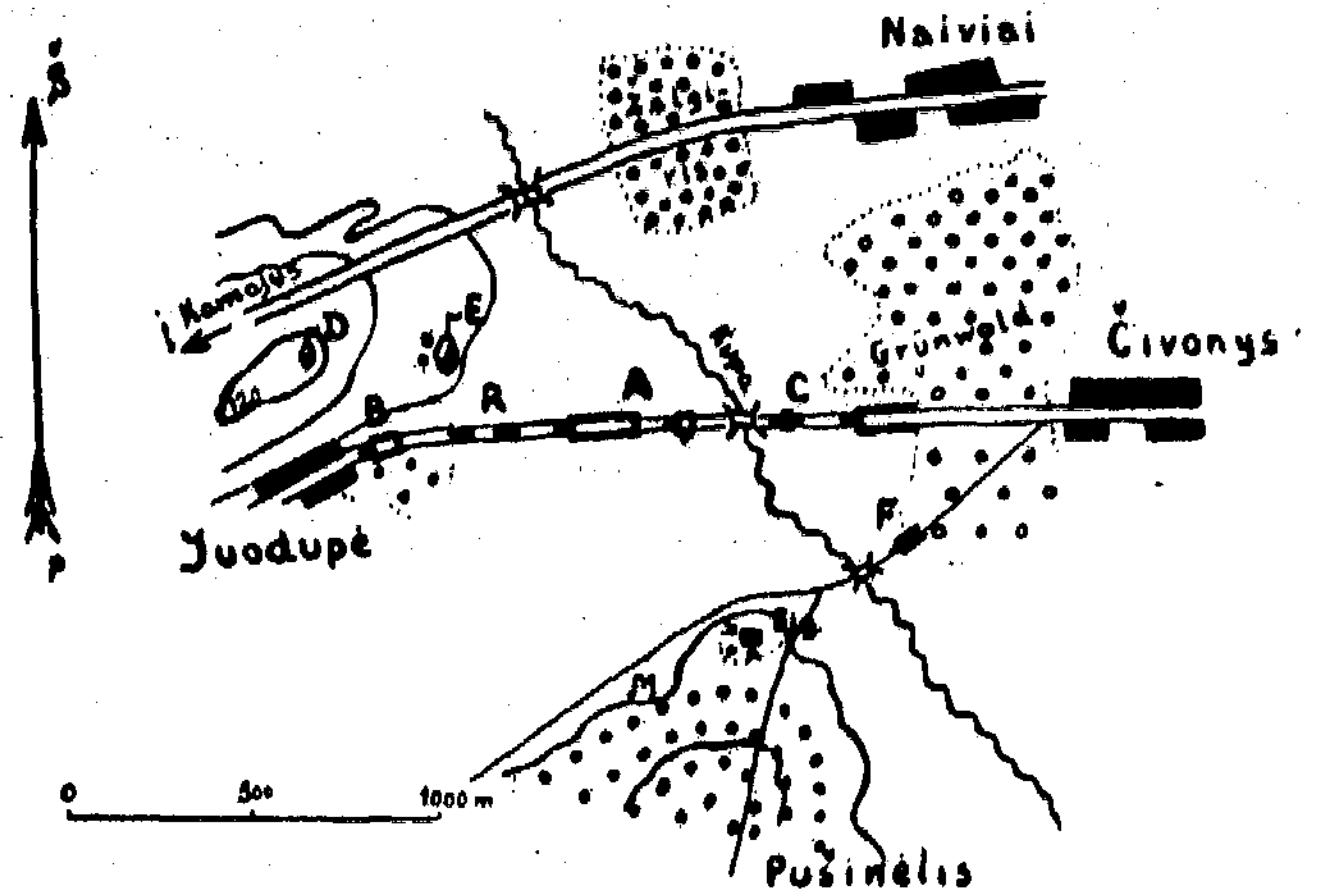
1. 9 p. p. virš. Petrauskui, 2. 9 p. p. v. p. Matulaičiui, 3. 4 p. p. v. p. Antaniškiui, 4. 9 p. p. v. p. Barčui, 5. 4 p. p. virš. Sinkevičiui, 6. 9 p. p. virš. Sisui, 7. 9 p. p. v. p. Oleškevičiui ir 8. 4 p. p. v. p. Dabravolskiui.

Kiti puskarininkiai uždavinius išsprendė patenkamai.

Uždavinys Nr. 5

Ar žvalgybos patrulio viršininkas teisingai pranešė?

1934 m. liepos 10 d. iš I/1 kuopos vyriausios postovio apsaugos užtvaros išsiųstas žvalgybos patrulis. Bežvalgant patrulio viršininkui girininkas pranešė, kad šiandien 10 val. per Naivius Kamajų linkui prajogo apie 45 priešų raitininkai. Žvalgybos patrulis 14 val. pasiekė punktą Eig. Iš ten žvalgybos viršininkas tą dieną pirmą kartą pats pastebėjo iš miško žygiuojančią vakarų linkui pėstininkų vorą, saugomą žygio apsaugos. Žvalgybos viršininkas įsakė savo žmonėms gerai pasislėpti ir šaudyti tik jam įsakius. O pats, organizavęs sekimą, ėmėsi rašyti pranešimą. Be to,

Legenda:

- A — 120 pėstininkų ir 8 vienašiai;
- B — 40 pėstininkų;
- R — ryšio žmonės;
- C — 1 patranka ir pėst. vora;
- D — 4 kar. (rait. ?) seka;
- E — 1 kar. ir 5 rait. arkliai;
- F — 40 pėstininkų.

iš miško pasirodžius priešą pėstininkų daliniui, F. viršininkas su žvalgybos patruliu atsitraukė į punktą M. ir čia 14 val. 25 min. šį pranešimą pasiuntė.

Kam: Vyriausios užtvaros viršininkui 1 kuopos vadui, esančiam Kuosenuose 1934. VII. 10. 2 val. 20 min. po pietų. Nr. .... Iš š. v. Pušinėlio pakraščio.

Zemėlapis .....

„Pranešu Tamstai, kad šiandien 2 val. po pietų, būdamas prie Eig., pastebėjau iš kairiojo Žalgirio miško krašto išlendant visų ginklų vorą, kurios jėgos tiksliai negalėjau nustatyti. Ši vora žygiuoja vieškeliu vakarų linkui. Minėtą vorą saugo viena pėstininkų kuopa, sustiprinta vienu sunk. kulk. būriu. Taip pat mačiau aukštumoje 120 grupę besižvalgančių priešų karininkų.

Kai priešų pėstininkų dalinys (apie 40 žmonių), žygiavęs lauko keliu Čivonys, Pušinėlis, pasiekė tiltą per Kupos upelį, atsitraukiau į š. v. Pušinėlio pamiškę prie punkto M. Šiandien 11 val. per Naivių kaimą prajogo vienas priešų raitininkų būrys“.

Skyrininkas j. pusk. Stanaitis

1 k. žvalgybos patrulio viršininkas.

Ar visa žvalgybos patrulio viršininkas atliko teisingai? Pagalvokit? Ištaisytą žvalgomąjo patrulio viršininko pranešimą atsiųskit į „Kario“ redakciją iki rugpiūčio 25 d.

Kariuomenės ugniagesių inspektoriaus jubiliejus

Rugpiūčio 10 d. sukanka 25 m., kai mjr. Ružanovas, kariuomenės ir Kauno gulos inspektorius, dirba ugniagesių eilėse.

Nepriklausomoje Lietuvoje dar 1919—1920 m., būdamas fronte, jis pradėjo rūpintis ugniagesių organizacijų atgaivinimu. 1920 m. buvo išrinktas dabar okupuoto Breslaujos miesto garbės brandmeisteriu.

Bendradarbiauja „Lietuvos gaisrininke“ (dabar „Ugniagesy“) nuo pat žurnalo įsteigimo, kuriame buvo pradininku. Taip pat dalyvavo pradininkų grupėje, kuri sušaukė I-ji Lietuvos ugniagesių kongresą, įsteigusį Lietuvos ugniagesių sąjungą.

Dar 1923 m. iškėlė spaudoje kariuomenės ugniagesių komandų steigimo reikalą. Kai šis projektas buvo priimtas, tai 1928 m. birželio 15 d. buvo paskirtas pirmuoju kariuomenės ugniagesių inspektoriumi, kurio pareigas tebeina. Per tą laiką apmokyta ir paleista į atsargą arti 4000 karių - ugniagesių, kurie sudarė rimtus mūsų krašto ugniagesių eilėse kadrus. Be to, kariuomenės nuolatinėse ugniagesių komandose daug pasidarbuota aprūpinimo atžvilgiu, kas leidžia komandoms rimtai stoti į darbą su gaisrais.

1931—1933 darbavosi šaulių sąjungoje, kuri tais laikais steigė šaulių būrių ugniagesių komandas; kaip l. e. šaulių branddirektoriaus p., dabar eina šaulių ugniagesių inspekcijos tarėjo pareigas.

Be to, daug dirbo ir dirba grynai ugniagesių mokslinėje srityje, lektoriaudamas įvairiuose ugniagesių instruktorių kursuose, surengtuose kariuomenės vadovybės, šaulių sąjungos ir ugniagesių sąjungos rūpesčiu.

Už pasižymėjimus karuose dėl Lietuvos nepriklausomybės ir nuopelnus ugniagesyboje apdovanotas Vyčio Kryžiaus V laipsnio ordinu, D. L. K. Gedimino IV laipsnio ordinu, Šaulių žvaigžde, Nepriklausomybės medaliu, Latvijos Trijų Žvaigždžių IV laipsnio ordinu, Latvijos nepriklausomybės medaliu.

Apdovanotas Artimui Pagalbon I, II ir III laipsnio garbės ženklais, XX metų ugniagesio tarnybos ženklu, Estijos ugniagesių I laipsnio kryžium, Latvijos ugniagesių I laipsnio garbės ženklu ir ugniagesių sąjungos dešimtmečio medaliu.

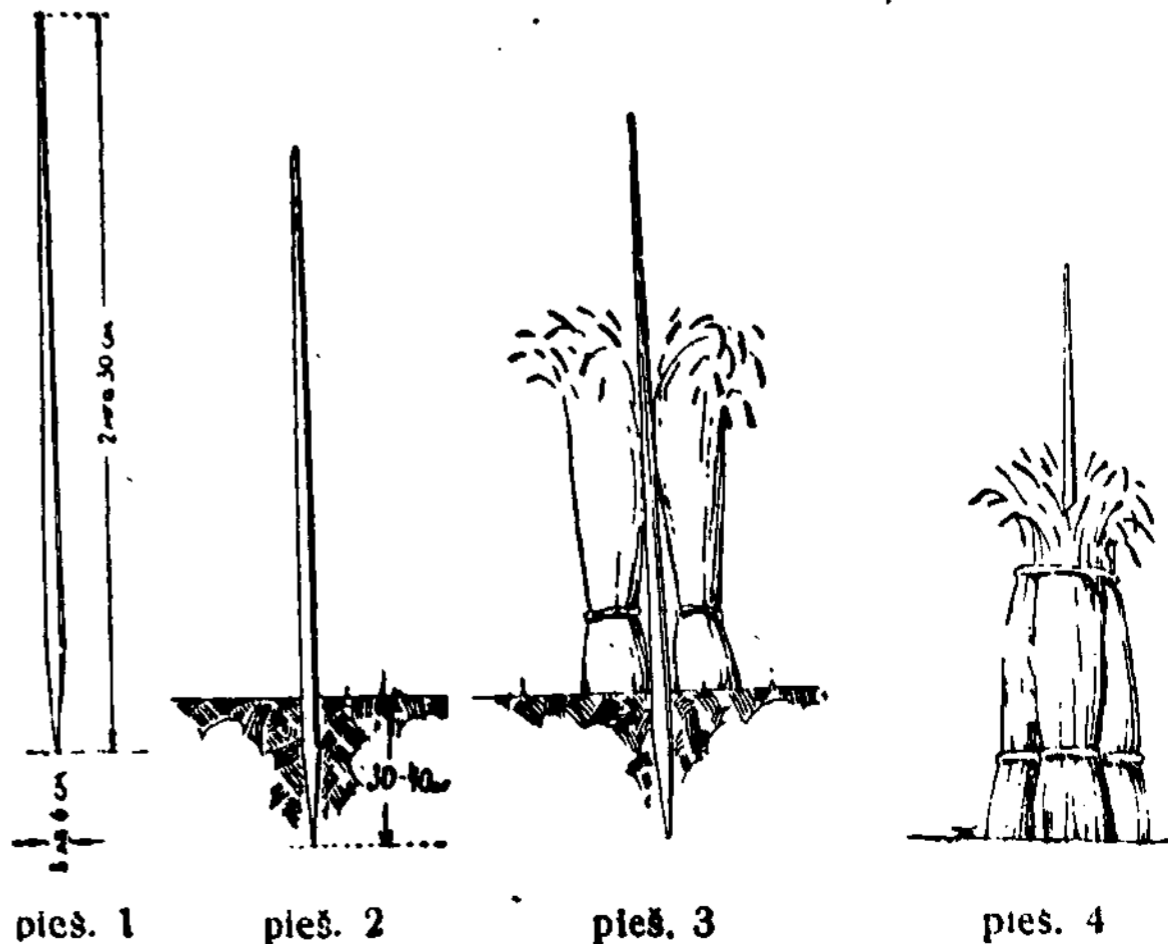
Šia proga jubilijatui linkime ilgai stovėti kariuomenės ugniagesių priekyje ir Lietuvos Artimui Pagalbon sargyboje.

J. Ž.

Apsaugokime derlių nuo lietaus

Beveik visoje Lietuvoje vasara buvo vienodai sausa. Rugpiūčiui prasidėjus, pagausėjo ir lietūs, nors ne visur vienodai gausiai. Tik paskutinėmis dienomis lietūs padažnėjo, nors taip pat dar nėra labai gausūs. Bet ir tokių lietu užtenka, kad būtų trukdomas rugių vežimas į kluonus. Kai kuriose vietose matyti jau ir apdygusių rugių gubų. Nukirsti arba kertami kviečiai, bei ankstybieji miežiai taip pat mirkomi dažno lietaus. Jei spėti, kad šis ruduo ir nebus labai lietingas, tai vis dėlto, atrodo, kad jis negali būti ir sausas, nes vasaros metu kritulių buvo labai mažai ir dėl to jų gali rudenį iškristi ir kiek gausiau. Iš to seka, kad mūsų grūdai šį rudenį gali būti gerokai padygę ar bent jau tiek daug drėgni, kad pertekliui esant vis tik būtų sunku parduoti juos užsienio rinkose. Reikia turėti galvoje ir kitą pagrindinę mintį: jeigu jau buvo padėta tiek daug darbo ir pinigų derliui užauginti, tai būtų kaip ir nedovanotina tą derlių pražudyti ar bent leisti sumažėti jo vertei. Kiek pavasarį ir vasarą lietus laikomas auksu, tiek rudenį jis gali atnešti mums milijoninių nuostolių. Jei labai sunku kovoti su sausra, tai su gausiu lietus rudens metu kovoti yra kiek lengviau. Iš senų laikų žmonės ieškojo visokeriopų priemonių apsaugoti derlių nuo drėgmės pertekliaus. Lietuviai tam reikalui turėjo jaujas ir ten javus džiovino. Kultūringesniuose kraštuose stambesnieji ūkiai turėjo įsirengę gana brangias džiovyklas grūdams džiovinti. Bet tuose kraštuose, kur rudens lietus visada gausus, ūkininkai negalėjo pasitenkinti brangių džiovyklų įrengimu, o ieškojo paprastų būdų javus džiovinti lauke paprasčiausių ir pigiausių priemonių pagalba. Ir štai dabar šveicarai, švedai, suomiai ir daugelio kitų kraštų ūkininkai šieną, dobilus ir javus džiovina lauke ant tam tikrų tvorų, žaiginiams vadinamų, arba tiesiog ant virpčių — kuolų (javus).

Šieno ir dobilų džiovinimas ant žaiginių jau ir Lietuvoje gana paplitęs; kas dar tokių žaiginių neturi, jau lengvai gali pamatyti jų pavyzdžius pas vieną kitą kaimyną. Javų džiovinimas ant žaiginių arba ant paprastų kuolų Lietuvoje dar mažai praktikuojamas, bet už tai jis tiek paprastas, kad visai lengvai galima pradėti javus džiovinti net ir niekur to džiovinimo būdo nemačius. Ypatingai paprastas javų džiovinimas ant virpčių - kuolų.

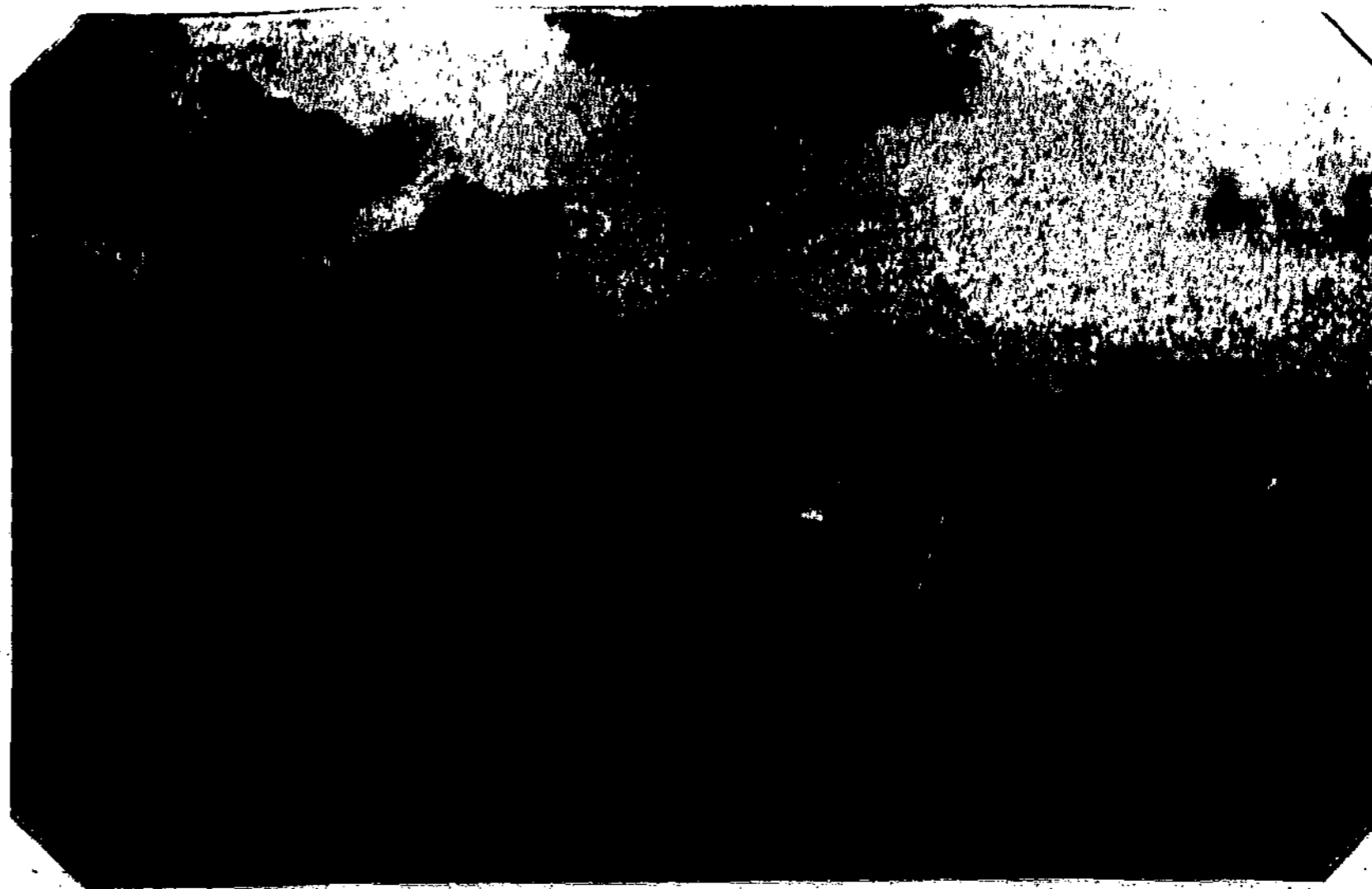

pieš. 1

pieš. 2

pieš. 3

pieš. 4

1933 metais „Ūkin. Patar.“ 5 numeryje vienas Rokiškio apskrities ūkininkas yra aprašęs švedišką javų džiovinimo būdą, pas save ūkyje visai išbandytą. Svarbesnės to aprašymo vietas dabar pakartosime.

Švedišku būdu džiovinant reikia įsigyti virpčių (geriausia eglinių) drūtgalyje 5—6 cm storio ir apie 2 m 20 cm — 2 m 30 cm ilgio (pieš. 1). Tokių virpčių ir dabar galima pirkti pas girininkus ar urėdus po 2 litu už 100 štukų. Virpčiai nuskutami, abu galai nusmailinami, ypatingai gerai nusmailinamas laibgalys.

Į minkštą dirvą virpčiai lengvai įsmeigiami spaudžiant žemyn abiem rankom. Kietose dirvose tenka daryti jiems skylės geležiniu iešmu (štanga). Virpčiai į dirvą įsmeigiami per 30—40 centimetrų gilumo (pieš. 2). Virpčius patartina susmeigti eilėmis. Prie kiekvieno virpčio statomi 4—5 pėdai ir žemiau varpų stipriai apjuosiami šiaudų grįžte; pėdų viršūnės užlaužiamos žemyn (pieš. 3, 4, 5). Dabar ant virpčio kryžmai vienas kitam veriami keturi ar net penki pėdai. Pėdai veriami ties grįžte ir abu pėdo galai kiek palaužiami žemyn, kad lengviau nuvarvėtų lietaus vanduo ir kad šie kryžminiai pėdai kaip skėčiu dengtų prie virpčio sustatytų pėdų varpas (pieš. 6, 7, 8). Ant virpčio viršūnės naudinga uždėti pagrėbstų kuokštą (pieš. 9). Taip sustatyti rugiai, kviečiai ir vasarojus gražiausiai išdžiūsta lietingiausiais metais. Švedai tuo būdu savo derlių išsaugo pilnumoje, nors kasmet ten ruduo žymiai lietingesnis, kaip Lietuvoje.

Šias eilutes rašantis šieną, dobilus ir vasarojų džiovina ant dvišonių žaiginių. Pavyzdžiui, dabar ant žaiginių džiūsta miežiai, miežius suvežus, ant jų

bus džiauunami žirniai, avižos ir vasaručiai kviečiukai.

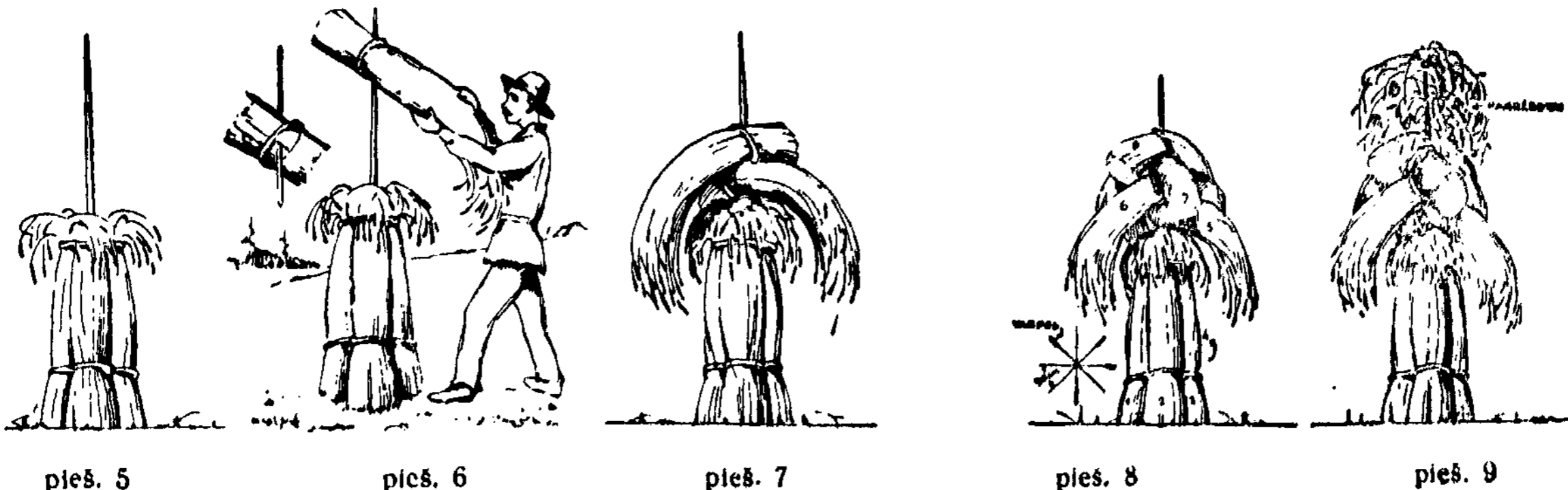
Nepradėjusiam naudotis žaiginiais atrodo, kad tai labai didelis darbas, kad tai susidaro labai daug išlaidų žaiginiams bei kuolams įsigyti. Bet kai žaiginiai bei virpčiai pradami vartoti, tai net ir sausros metu derlius ant jų džiovinamas. O tiesą sakant, ir kiekvienas ūkininkas derlių turi taip daryti, kad jis visada būtų apsaugotas nuo lietaus. Labai dažnai pasitaiko, kad lietingas laikotarpis (bent poros savaitių) ištinka visai netikėtai, net ir meteorologijos biurui nepasiseka to numatyti.

Išlaidos žaiginiams pasidaryti dažniausiai pamokamos jau pirmais metais, nes jei ne rugiai, tai dalis vasarojaus nuo lietaus vis tik gerokai gali nukentėti. Be to, žaiginiai arba virpčiai ūkyje gali tarnauti keletą metų.

Šio straipsnio autoriaus žaiginiai padaryti iš alksninių karčių, žiemą laikomi lauke ir tarnauja jau ketvirtą vasarą; manau, kad užteks dar trejiems metams. Suprantama, kad virpčiai gali tarnauti bent dešimt metų, nes jie užima labai mažą vietos ir žiemą gali būti sukrauti pastogėje.

Tokiais paprastais ir pigiais įrengimais apsišarvavęs, ūkininkas lietingo rudens gali visai nebijoti. Kai derlius ant žaiginių, tai laikau, kad vistiek kaip ir kluone. Jei ant žaiginių bei virpčių kraunant esti kiek daugiau darbo, tai už tai paskui nereikia vogčiomis ir su dideliais trukdymais vežti derlius namo; derlių vežti pasirenki visai giedrią dieną ir tada, kai ūkyje nėra kitų skubių darbų.

Agr. J. Strazdas

pieš. 5

pieš. 6

pieš. 7

pieš. 8

pieš. 9

METEOROLOGININKAI

Rytas. Dar miega saulutė nakties pataluos. Tik nuraudę rytai pranašauja tuojau ją pabusiančią. Visur tylu. Tik nukrėstos sidabro rasos takas išduoda skubančius kareivius. Tai meteorologininkai skuba parengti oro biuletėnį, kad galėtų sužinoti ir nustatyti dabartinio oro sąlygas ir kad jomis galėtų pasinaudoti artilerininkai ir kulkosvaidininkai.

„Teodolitai“ ir kiti oro tyrimo prietaisai parengti. Puskarininkis — meteorologas nurodo ir prižiūri, kad viskas būtų taisyklingai atlikta. Darbas skubiai eina, nes visi meteorologai savo darbe prityrę ir stengiasi kuo geriausiai jį atlikti. Tuojau pasigirsta dvigubas „bombos“ sprogimas ir padangėje slenka iš sproguosios bombos išsiveržęs rusvų dulkių, lyg dūmų, debesėlis. O meteorologininkas su atitinkamu veidrodžiu turi jį pagauti ir išmatuoti jo slinkimo greitį. Tuo būdu sužinomas aukštesnio oro sluoksnio greitis. Tai reikalinga žinoti baterijai šaudant.

Dirba dvi meteorologininkų grupės. Vieni tiria orą baterijai, kiti kulkosvaidininkams. Greit sutvarko įrankius ir skubiai pasitraukia, nes tuojau prasidės nuolatinis baterijos gaudimas ir kulkosvaidžių tratėjimas.

Aukštai mėlynoje padangėje plaukė „kumulius stratus“. Sodas maudės saulės spinduliuos. Meteorologininkai, apvalę ir gražiai sudėję įrankius, nuskuobėjo pietų valgyti. Po atviru dangumi pietaudami meteorologininkai juokavo.

— Kažin ar eilinis Kuosa atspėtų kokie dabar padangėje debesys slenka? — juokavo eil. Šarka.

— Kažin ar Šarka atspėtų koks dabar vėjo greitis? — atsikirto Kuosa.

Bet Šarka negalėjo atspėti, nes visi medžiai, kaip apmirę, stovėjo. Bekalbant, pradėjo vakaruose dundėti tolimas griaustinis ir artintis tamsus „nimbus“.

— Aš žinau, — sako Kuosa — dabar padangėje kovoja „nimbus“ su „kumulius stratus“, bet pasakyk, Šarka, vėjo greitį?

Tuojau papūtė vėjas ir pradėjo judinti medžių šakas. Vėjas slinko penkių metrų greitumu. Tai Šarka tuojau atspėjo pagal medžių šakų judėjimą.

Tuos ir daug kitų dalykų meteorologininkai turi gerai žinoti. Kai kurie jų tuojau išvažiuos į savo dalis. Ir ten savarankiškai teks dirbti. Todėl juokaudami ir tikrina savo specialybės žinias, kad giliau jas suprastų.

Popietinis atliekamas laikas baigiasi. Kareiviai, jau pasirengę, laukia užsiėmimų pradžios. Dabar eina įtemptas darbas, nes netrukus bus egzaminai. Buvo tyrinėjama aukštojo oro sluoksnio slinkimo greitis ir kryptis. Vandeniū pripildytos pūslės pakilo į orą ir kilo aukštyn ir aukštyn. Įdomu žiūrėti, kaip jos kyla: čia stačiai kyla, tai, žiūrėk, pradeda verpetais suktis, lyg ją būtų pastvėręs viesulas. Tai, žiūrėk, tą sluoksnį nugalėjusi vėl ramiai kyla, kol pranyksta iš akių. Ji kyla tol, kol pasiekia retesnio oro sluoksnį ir ten sprogs.

Nuolat sproginėja raketos ir „bombos“, o meteorologininkai vargina debesų veidrodžius ir sekundometrus, gaudydami pasirodžiusius sproguosius „bombų“ debesėlius ir apskaičiuodami jų greitį. Mat, reikia gerai įprasti mokėti greitai apskaičiuoti oro slinkimą, o be to, dar daug ir kitų dalykų reikia suprasti.

Saulė jau klojos sau patalą iš pušų šakų ir meteorologininkų komanda grįžo visą laiką „varginusi“ orą. Visi patenkinti savo darbu, nes žino, kad, grįžę į savo dalis, bus daugiau įgiję žinių iš naujosios srities. Tos žinios pravers ir civiliam gyvenime, o ypačingai ūkininkams, kurie nuolat turi reikalų su oru.

VI. UI.

SAKALŲ MOTINOS SUKAKTIS

Liepos 31 d. sukako 80 metų amžiaus čekų sakalų įžymiai veikėjai Renatai Tiršienėi.

Jos tėvas Dr. G. Fiugner'is ir vyras M. Tirš'as buvo čekų sakalų įsteigėjai. Renata Tiršienė, dar teturėdama 8 metus amžiaus, pradėjo užsiiminėti sakalų sistemos gimnastika. Tuo būdu ji buvo pirmoji čekų moteris sakalė.

Ištekėjusi, uoliai padėjo savo vyrui dirbti visuomeninį ir sportinį darbą. Tačiau neilgai jiedu džiaugėsi laimingu šeimynišku gyvenimu. Jos vyras, nukritęs nuo Tirolio Alpių uolos, tragiškai žuvo. Likusi našlė, Renata Tiršienė visa siela atsidavė vyro idėjiniam darbui dirbti sakalų srity. Taip pat ji dirbo ir kitokius visuomeniškus ir labdarinius darbus. Čekoslovakų tautai lieka neužmirštami jos darbai ir „Čekų širdies“ organizacijoje didžiojo karo metu, kada ji rūpinosi apsaugoti čekų vaikus ir jaunimą nuo alkio ir bado.

R. Tiršienės darbai gerai žinomi ir meno istorijos srity. Ji rašinėdavo į čekų spaudą kritikos straipsnius ir stengdavosi ne tik populiarinti meną čekuose, bet ir atgaivinti jame tautinį atspalvį.

Čekoslovakų tauta poniją R. Tiršienę laiko ne tik čekų tautinio atgijimo didvyrio Dr. M. Tirš'o bendradarbe, bet taip pat ir įžymia veikėja tautinio ir visuomeninio darbo dirvoje. Neveltui ją čekoslovakai vadina savo „sakalų motina“.

K. K. RŪMŲ MOKYTOJŲ KURSŲ STOVYKLOS ŠVENTĖ

Nuo liepos 18 d. Rambyno kalne kūno kultūros rūmai surengė aukštesniųjų mokyklų kūno kultūros mokytojų kursų—stovyklą. Ją lanko apie 200 mokytojų.

Rugpiūčio 5 d. Rambyne buvo tos stovyklos mokytojų šventė. Jon atsilankė švietimo ministeris prof. J. Tonkūnas, generalinis sekretorius K. Masiliūnas, K. K. Rūmų direktorius V. Augustauskas, Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus ir didelis būrys žmonių iš Klaipėdos krašto.

Iškilmės prasidėjo pamaldomis lauko koplyčioje. Po jų mokytojams kalbas pasakė švietimo ministeris prof. Tonkūnas ir K. K. rūmų direktorius V. Augustauskas.

Vėliau, mokytojai įvykdė keletą plastiškos gimnastikos ir ritmiškojo sporto numerių. Vakare prie laužo skambėjo lietuviškos dainos, kurios sutraukė dar didesnius būrius Rambyno apylinkės lietuvių. Šventė visiems paliko gražiausių įspūdžių.

Senas lietuviybės židinys — Rambyno kalnas — dabar išmargintas palapinių miestais, kuriame kūno kultūros mokytojai ugdo savo fizinį patvarumą ir tautinę dvasią.

J. S.

Reprezentacinės mūsų skautų draugovės energingas pasirodymas Latvijoje

Liepos 19 d., karo muziejuje uždėję vainiką ant nepriklausomybės kovose kritusių karžygių paminklo, ritmingai, pusiau karišku žingsniu, vyriausiojo skautininko plk. Šarasko palydėti, 64 vyrų rinktinė draugovė nužyglavom su dainomis į Kauno geležinkelio stotį.

— Sušvilpė. Sujudėjo traukinys, skubėdamas gimtosios tėviškės laukais, o jos brangius sūnus veždamas į kaimyni-

Latvijos respublikos prezidentas A. Kviesis sveikinasis paradede su lietuvių draugove

nę Latviją, kad šie atstovautų lietuvių tautą ir visą skautų sąjungą 12-os valstybių tarpe.

Peržengėm Latvijos — Lietuvos sieną. Pirmojoje stoty, anapus sienos, mus pasitiko trys latvių skautų vadovai ir lydėjo ligi stovyklos. Jelgavoje pasitiko valio šaukdami vėtos skautai latviai ir lietuvių skautų draugovė. Čia mus visus apdovanojo ir gėlių puokštėmis. Tuo būdu, jau pirmas susitikimas rodė, kad būsim nuoširdžiai priimti.

Pamažu artinomės prie Rygos. Traukiniai eina vienas paskui kitą, daugiausia perpildyti vien skautais. Iš Rygos, persėdę į kitą traukinį, važiuojam į Asari, kur ir įvyksta trečioji Latvijos skautų tautinė stovykla.

Nuvykę į Asari, randam jau ištįsą palapinių miestą. Gatvės pravestos. Daugelis palapinių išpuoštos. Vadinas, daugumos valstybių skautai atvažiavo anksčiau, todėl mums reikėjo prisipausti prie darbo. Kitaip nebūtum suspėję išrengti ir papuošti stovyklą.

Prasidėjo stropumo reikalaujantis darbas. Greit išaugo palapinės. Rajonas spindėjo mūsų tautine ornamentika. Greit, labai greit mūsų stovykla jau skyrėsi iš kitų savo originalia tvarka. Ne tik skautai, bet ir šiaip įvairiomis šnektomis kalbą žmonės tvirtino, kad Lietuvos skautų stovykla esanti puikiausia. O kad iš tikrųjų taip buvo, liudija šis faktas, kad mes buvom daugiausia lankomi.

Oficialus trečiosios tautinės Latvijos skautų stovyklos atidarymas buvo liepos 22 d. Asariuose. Stovykloje iškelta 12-os valstybių vėliavos. Stovyklavo per 3000 Latvijos skautų ir 500 skautų iš kitų valstybių. Stovyklos atidaryme dalyvavo prezidentas Kviesis, diplomatinis korpusas ir aukštoji karo vadovybė. Valstybės prezidentas pasakė kalbą. Sugiedojus himną, buvo įspūdingas paradas, kuriame lietuvių skautai pasveikinti ovacijomis. Nes kiekvienas iš mūsų rankose turėjom po tautinę vėliavėlę, kuria mosuodami, pasveikinom aukštuosius svečius.

Po parado aukštieji svečiai su skautų vadovybe ir vals-

tybės prezidentu apžiūrino stovyklą. Didelio įspūdžio jiems padarė lietuvių skautų stovyklą, ką pažymėjo ir latvių laikraščiai. Vartuose iš šakų buvo padarytas parašas „Lietuva“. Iš smėlio ir kitų dalykų padarytas valstybės herbas, vytis. Jo apačioje mūsų Valstybės Prezidento inicialai — „A. S.“ Valgomasai stalas ir palapinių aplinkuma išornamentuotos labai puikiai. Be to, visų dėmesį atkreipė propagandos palapinė, kurioje žinomas kolekcionierius psktn. Kirlys turėjo skautiškos literatūros, gintaro, medžio išdirbinių ir audinių skautišką parodą. Savo stovykloje nuoširdžiai pasveikinom Latvių valstybės prezidentą, o mūsų vyriausias skautininkas padovanojo jam lietuvišką tautišką trijų spalvų austinę juostą.

Keletą kartų teko pasirodyti prie bendrojo laužo. Mūsų skautų pasirodymą visada maloniai sutikdavo ir mums gerai sekė dainuoti. Mūsų skardžios dainos ir komiški pasirodymai skyrėsi iš kitų. Visus ypač nustebino skudučių muzika ir ragai. Skudučiais ir ragais groti specialiai mus pakvietė į radiofoną.

Stovyklai įpusėjus, turėjom keletą žymių ekskursijų. Vieni plaukiojo Dauguvos upe, kitos dvi grupės važinėjo sauskeliais, apsukusios per 250 kilometrų. Ekskursuodami apžiūrėjom muziejus, piliis, piliakalnius ir pavyzdingesnius ūkius. Visur buvom vaišingai sutinkami.

Baigiantis stovyklai, Latvijos skautų vadovybė vyresniuosius mūsų skautininkus apdovanojo lelijos ordinu. Už nuopelnus Lietuvai Lietuvos Valstybės Prezidentas A. Smetona, drauge ir Lietuvos skautų sąjungos šefas, Latvijos skautų prezidentą gen. Goppers ir Latvijos skautų vadą, III tautinės stovyklos viršininką, apdovanojo svastika, o daug kitų skautininkų lelijos ordinais.

Stovyklai pasibaigus, mums išvažiuojant į Lietuvą, palydėjo mus gen. K. Goppers ir daug simpatijų mums parodęs p. Hubert Marten'as. Rygos stoty mus išlydėjo lietuvių kolonija, chargé d'affaires Latvijai Žilionis, mūsų karo atstovas Latvijai plk. Jakutis. Ir čia buvom apdovanoti gėlėmis.

Liepos 30 d. 24 val. sujudėjo traukinys Rygos stotyje ir vežė mus atgal.

Psktn. Nam.

Lietuvių draugovė grįžta iš parado

JAUNAS PARAŠIUTININKAS

Tušino aerodrome, ties Maskva, iš lėktuvo laimingai nusileido su parašutu Viktoras Ovsianikov'as, 14 metų vaikas, šiuo laiku pats jauniausias parašiutininkas Tarybų Respublikų Sąjungoje, o gal ir visame pasaulyje. Ovsianikov'as nušoko su parašutu iš 600 m aukštumo. Jis pakviestas dalyvauti didelėje aviacijos šventėje, kuri rengiama rugpjūčio 18 d. Maskvoj.

Šventėje dalyvaus iš viso daugiau kaip 160 parašiutininkų.

Nidos sklandymo mokykla

Pernai rugsėjo 3 d. Lietuvos aero klubas oficialiai atidarė sklandytuvų angaras. Šiais metais įrengė gražų mokinių bendrabutį, kuriame gali tilpti iki 50 asmenų. Šiuo metu mokykloje yra apie 30 mokinių. Jų tarpe yra viena moteris p. E. Dapkienė, kuri rugpiūčio 1 d. išlaikė „A“ egzaminus. Tai pirmoji moteris sklandytoja Lietuvoje!

Sklandymo mokykla domisi Nidos vasarotojai, ekskursijos iš įvairių Lietuvos vietų. Liepos mėn. pradžioje mus aplankė 6 pėst. pulkas. Susilaukiame kartais ir aukštų svečių. Liepos 27—29 d. mokyklą apžiūrėjo L. A. K. pirmininkas prof. Žemaitis; 28 d. mokyklą aplankė Prancūzijos įgaliotas ministeris Lietuvai p. Ristelhueber, Prancūzijos karo atašė kpt. Geneval, Klaipėdos įgulos viršininkas gen. št. plk. Lanskoronskis, Klaipėdos krašto pasienio policijos viršininkas Stasiulis; liepos 29 d. — vidaus reikalų ministeris plk. Rosteika, Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas Reizgys, Klaipėdos krašto karo komendantas plk. Liormanas, daug kitų svečių, jų tarpe keletą aviacijos karininkų ir t. t.

Šiais metais mokykla veikia pilnu tempu. Mokinių yra visokių: technikų, mokytojų, studentų, moksleivių, policijos ir t. t. Mokyklos viršininku yra av. ltn. G. Heidrikis, kuris sklandymo mokyklą baigė Rosytėje (Vokietijoje). Rugpiūčio 4 d. p. Heidrikis atsisveikino su mokykla ir mokiniais. Mokyklos viršininko pareigas laikinai perima p. J. Pyragius.

Aplamai, sklandymo pradžia yra Petrošiūnų smiltynuose. 1932 m. rugpiūčio 15 d. atidaryta sklandymo mokykla. A. a. kan. Tumas-Vaižgantas pašventino pirmąjį sklandytuvą — T. 1., statytą aukštesniosios technikos mokyklos aviacijos būrelio. Pirmasis sklandytuvus dar tebėra „gyvas“, nors jau turėjęs keletą nemažų avarių. Iki rugpiūčio 4 d. yra padaręs 388 startus. Jau 1932 m. Petrošiūnuose buvo išleista 4 „A“ pilotai, padaryta 410 startų.

1933 m. rugpiūčio mėn. mokykla perkeliama į Nidą. Čia per metus išleidžiama 2 „C“ skland. pilotai, 6 „B“ ir 9 „A“ skland. pilotai. Į Nidą atvežama pastatyti L. A. K. 2 moko-mojo tipo — „Gandras“ 1, „Gandras“ 2, lavinimosi tipo sklandytuvus „Sakalas“, aukštesn. techn. mokyklos aviacijos būrelio — T. 1. ir nebaigtas montuoti, padovanotas kpt. Milevičiaus ir ltn. Skurausko sklandytuvus. Buvo atlikta 399 startai. (179 startai Petrošiūnuose ir 220 startų Nidoje).

Šiais metais aukštesniosios technikos mokyklos aviacijos būrelis pastatė sklandytojo C pil. Br. Oškino konstrukcijos pereinamąjį sklandytuvą tarp mokomojo tipo ir lavinimosi tipo su pusiau dengtu liemeniu. Minėtą sklandytuvą atvežė į Nidą ir juo atliekami pratimai.

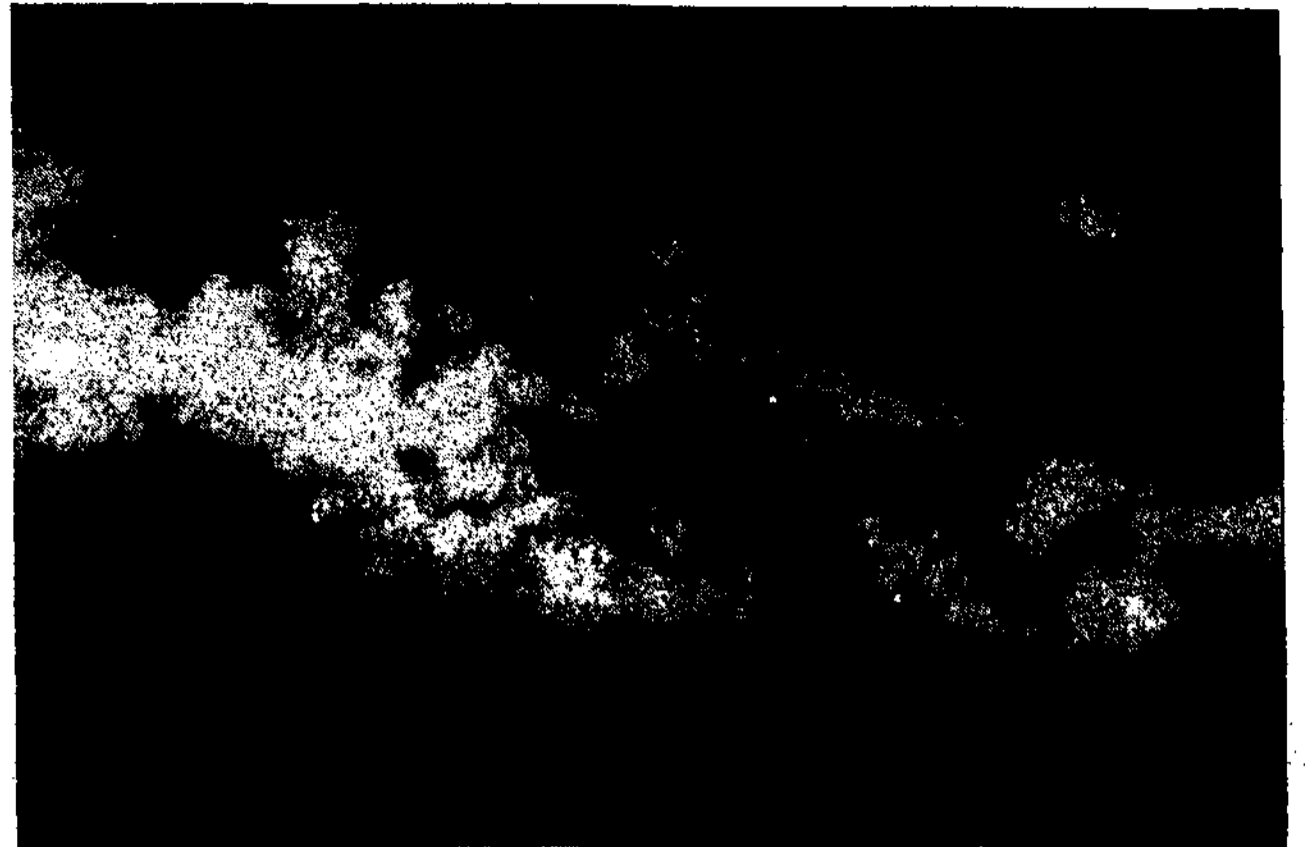
Nidos sklandymo mokykloje kartais yra net 3 grupės, kurioms instruktorijauja mūsų mokyklą baigę jauni instruktoriai C pilotai: B. Oškinis, A. Paknys ir Vl. Butkevičius.

Neapsieinama ir be avarių, bet nuo jų dar nėra vienas mokinyš nesusižeidė.

Šiais, 1934 metais, iki rugpiūčio mėn. 4 d. mokykla išleido 9 „C“ pilotus, 6 — „B“ ir 11 „A“. („A“ piloto sklandytojo vardui gauti reikia išsilaikyti ore 30 sek., nusukti tiesiaja

Į kopas su sklandytuvu
V. Ašmensko foto

Sklandytuvus padangėse
V. Ašmensko foto

ir normaliai nusileisti; „B“ pil. skland. vardui gauti reikalinga padaryti 5 skridimus su „S“ raidės posūkiais, išbūti ore kiekvieną kartą ne mažiau 1-os minutės ir gerai nusileisti; „C“ piloto sklandytojo vardui gauti reikalinga atlikti 5 minučių šlaito skriejimą (ne sklendimą!) virš starto pakilimo vietos, panaudojus oro sroves ir gerai nusileisti).

Rugp. 4 d. mokyklai tikras džiaugsmas. „C“ egzaminams parengta 7 mokiniai „B“ pil. sklandytojai. 7 val. ryto jau kopose. Nelaukiam nė pusryčių. Pirmą bandomąjį skridimą su T. 1. atlieka pats mokyklos viršininkas av. ltn. Heidrikis. Vėjo greitis 9—12 m/sek. Labai gerai! Vėliau startuoja mokiniai. „C“ piloto sklandytojo vardui įgyti: Jonas Pyragius išsilaikė ore 16 min. 10 sek.; Jurgis Steikūnas ore išsilaikė 10 min. 12 sek.; Jonas Šalavėjus ore išsilaikė 10 min. 50 sek.; Viktoras Ašmenskas — 10 min. 15 sek.; Jonas Dovydaitis 11 min. 4 sek.; Jurgis Paknys 8 min. 5 sek.; Vladas Šabanas išsilaikė ore 12 min. 10 sek.

Po pietų startavo instruktoriai: Br. Oškinis su T. 2., išsilaikė ore 43 min., Vl. Butkevičius su T. 1. išsilaikė ore 30 min. 12 sek. ir Antanas Paknys su T. 1. — išsilaikė ore 42 min. 9 sek.

Šiais metais iki rugp. 4 d. padaryta 1135 startai.

Mokyklą su mažiausiu skaičiumi startų baigė Jonas Pyragius, dabartinis mokyklos viršininkas. „A“ piloto egzaminus jis išlaikė 3 startu, „B“ — su 12 startu ir „C“ — su 15-tu startu. Jauniausias mokinyš yra 15-kos metų Petrauskas Leonas.

Galima pasakyti, kad mokykla pastatyta gerai, tvarka pavyzdinga, sąlygos geros, reikia tik gerų norų norint tapti sklandytoju.

Rugp. 5 d. 15 val. 12 min. pakilo į orą instruktorius Bronius Oškinis su savo konstrukcijos sklandytuvu — T. 2. Pakilus vėjas taip sustiprėjo, kad kopose greitis viršijo net 25 m/sek. Be to, artinosi audra, kuri galėjo jį įtraukti į debesį. Šiurpus momentas!.. Leistis negalima, nes vėjas prie žemės per didelis. Br. Oškinis nenusimena, tolinasi nuo kopų į marių pusę, pakyla į aukštį 150—200 m. ir blaškomas audros bei varginamas smarkaus lietaus skraido 3 val. 53 min. Audrai praslinkus, vėjui staiga susilpnėjus, dėl greito ir priverstino tūpimo, sklandytuvus buvo truputį palaužtas. Pats pilotas nenukentėjo.

Viktoras A.

7000 KM DVIRAČIAIS

Maskvos Osoviachimo taryba organizavo ilgą kelionę dviračiais iš Maskvos į Omską (Sibire) ir atgal. Kelionėje dalyvavo 11 dviratininkų. Jie išvyko iš Maskvos gegužės 18 d. ir grįžo atgal į Maskvą liepos 30 d.

Kelyje dviratininkai praleido 498 val., iš viso pravažiavo 7.054 km. Vidutinis greitis arti 14,2 km per valandą.

Dviratininkai pastatė naują pasaulinį rekordą. Iki šiol aukščiausią rekordą laikė prancūzų dviratininkų komanda, kuri apskukė 5.200 km aplink Prancūziją.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

„KARIO“ REDAKTORIUS IŠVYKO ATOSTOGŲ

„Kario“ redaktorius mjr. Balčiūnas nuo rugpiūčio 6 d. išvyko atostogų į Palangą. Jį pavaduoja plk. ltn. Kuizinas.

NAUJAS „KARIO“ REDAKCIJOS KOLEGIJOS NARYS

P. L. P. Karo Mokyklos atsk. raitų žvalgų būrio vadas kpt. Andriūnas paskirtas „Kario“ redakcijos kolegijos nariu kavalerijos dalykams atstovauti.

KARIUOMENĖS BIBLIOTEKOS 1933 METAIS

Š. m. sausio 1 d. kariuomenėje buvo 78 bibliotekos, iš jų 1 — centrinė, 43 — karininkų ir tarnybinių (istaigose ir štabuose), 35 — kareivių.

Visose bibliotekose yra 122.818 tomų, iš kurių: centrinėje — 15.006 t., karininkų ir tarnybinių — 42.883 t., kareivių bibliotekose — 64.929 t.

Bibliotekas lankė 10.500 lankytojų, iš jų 622 — centrinę, 1.742 karininkų ir tarnybinių, 8.136 — kareivių bibliotekas.

Parskaityta per metus 103.078 t., iš jų centrinėje bibliotekoje — 10.620 t., karininkų ir tarnybinių — 21.650 t., kareivių bibliotekose — 70.808 t.

Palyginus su 1932 m. duomenimis, žymiai padidėjo knygų skaičius bibliotekose, net 11.529 t. I skaitytojus įsirašė dar 1.761 karys. Daugiau ir skaitoma, skaičius padidėjo 5.286 t.

Stambiausiose bibliotekose 1934. I. 1 d. buvo tomų: centrinėje 15.006, 9 p. p. kareivių 6.156, karo techn. štabo 6.047, karo ligoninės 4.295, 2 ml. p. kareivių 3.589.

VAIDOTININKAI SUSILAUKĖ NAUJO VADO

— *Naujas pulko vadas* plk. Butkevičius rugpiūčio 4 d. perėmė pulką ir pradėjo eiti naujas pareigas.

— *Dalyvavom „Jūros Dienos“ minėjime.* Rugpiūčio 5 d. šiauliuose buvo minima „Jūros diena“. Dalyvavo ir 8 p. K. K. Vaidoto pulkas su savo orkestru ir vėliava.

1) 8,30 val. turgaus aikštėje buvo pakelta tautinė vėliava. 2) 9 val. buvo atlaikytos įgulios kariams pamaldos šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, 3) 10 val. turgaus aikštėje buvo paradas, kurį priėmė III pėst. divizijos štabo viršininkas plk. Pundzevičius, 4) 20 val. tautinės vėliavos nuleidimas.

15 val. miesto sode buvo iškilnių minėjimas, kur pulko karo orkestras koncertavo.

— *Skautams padeda kariai.* Šiaulių miesto skautų „Kęstučio“ draugovėje aktingai dalyvauja j. ltn. Diminskis, kaip draugininkas, ir eil. Paulauskas, kaip II būrio būrininkas.

Ši miesto skautų draugovė pasižymi veiklumu.

— *Gerai šauda.* Jaunieji kareiviai šiemet šaudymu pralenkia pereitų metų išdavus. Manoma, kad per prizinį šaudymą bus pasiekti labai geri rezultatai.

Ptr. B. Akinius

BUTEGEIDININKAI RENGIASI PULKO 15 M. SUKAKTIES ŠVENTEI

Š. m. liepos mėn. 1 d. 7 pėst. Žemaičių Kun. Butegeidžio pulkui suėjo penkioliką metų. Kadangi pulkas neseniai apsigyveno naujose, nebaigtose rengti kareivinėse ir nesutvarkytu rajonu, tai pulko penkiolikos metų minėjimas nukeltas į rugpiūčio mėn. 26—27 d. d. Tomis dienomis sueina 14 metų, kai 7 pėst. pulkas pirmą kartą buvo įžengęs į Vilnių. Dabar eina pulko šventės ruošia. Be parado, bus pulko sporto šventė, o vakare bendras pasilinksminimas su vaidinimais, choru ir šokiais.

J. J.

JAU NEBETRŪKSTA INTELIGENTINIŲ PAJĖGŲ

Rugpiūčio 5 d. buvo geležinkelių kuopos mokomojo būrio XIV laidos išleistuvės. Be baigusių mokomąjį būrį, dalyvavo visi kuopos karininkai ir puskarininkiai.

Iš baigusiujų tik 32% buvo su pradžios mokyklos cenzu; kiti yra baigę po 2, 3, 4, 6 ir 8 klases gimnazijos. Be to,

2 yra baigę aukštesniąją technikos mokyklą. Todėl kuopos vadas su džiaugsmu pareiškė, kad šioji laida ypatingai išėjo stipri ir kupina pasiryžimo dirbti tėvynės labui.

Skaminu Stasys

SVEIKAI IR LINKSMAI GYDOMI

7 pėst. pulko gydytojo iniciatyva ir pastangomis pulko ligoninėje stovi didelis radio priimtuvas. O palatose ir personalo kambariuose įvesti radio ruperai. Sveikstantieji ligoniai beveik visą laiką klausosi radio. Medicinos mokslas išaiškino, kad ligoniai, kurie yra linksmesni, mažiau turi laiko galvoti apie savo ligą, tie greičiau ir pasveiksta. O čia daugiausia gali padėti ir padeda radio. Verta priminti, kad butegeidininkai myli radio, nes vienas radio priimtuvas yra likt. pusk. ramovėje, antras visam pulkui ir trečias ligoninėje.

San. pusk. M. Grinius

JAUNI KAREIVIAI MIŠKUOSE

Prieš kiek laiko 1 p. D. L. K. Gedimino pulko jauni kareiviai persikėlė gyventi į Pivonijos miškelį (3 km nuo Ukmergės). Kariai šypsodamies paliko kareivines ir dulkėtą rajoną. Gražio pušynėlio pakrašty pasistatė kelias eiles palapinių, įsirengė lauko virtuvę, pasistatė lauko altorių ir t. t. Kariai tokiu poligono gyvenimu labai patenkinti. Poilsio metu visi apsivelka trumpom kelnaitėm ir kepinasi saulėje.

Grįžę iš tikrojo poligono senieji kareiviai taip pat čia apsigyveno. Vakaris į „poligoną“ ateina griežikų komanda, kuri linkmina visą apylinkę.

RENGIASI SPORTO ŠVENTEI

Rugpiūčio 18 d. bus 1 p. D. L. K. Gedimino pulko sporto šventė. Dabar visi kariai dideliu pasiryžimu tai šventei rengiasi. Jaunųjų kareivių tarpe atsirado gana daug gabių sportininkų, kurie pasirinko atskiras šakas ir žada pagerinti kariuomenės rekordą. Ypač daug yra gerų bėgikų.

PRIZINIO ŠAUDYMO REPETICIJA

Rugsėjo mėn. pradžioje prasidės viso pulko prizinis šaudymas. Jauniems kareiviams buvo prizinio šaudymo repeticija. Gana daug karių sušaudė labai gerai, nors iš tokio atstumo šaudė pirmą kartą.

DŽIAUGIASI PATEKĖ Į MOKOMĄJĄ KUOPĄ

Šiemet beveik visi 1 pėst. pulko jaunieji kareiviai norėjo savanoriais eiti į mokomąją kuopą. Gana daug jų dėl silpnos sveikatos į mokomąją kuopą nepateko. Išrinktieji, patekę į mokomąją kuopą, labai džiaugiasi, galėdami daugiau pasisemti kariškų žinių.

LIŪDNAS REIŠKINYS

Liepos mėn. pabaigoj vieną naktį apvogė stovykloje esančią 1 pėst. pulko krautuvę. Piktadaris atsegė palapinę ir ikišęs ranką ištraukė keliolika pakelių tabako ir papirosų 20 lt. vertės. Vėliau buvo išaiškinta, kad tą nusikaltimą padarė jaunas kareivis Pranas Bilevičius, kilęs iš Kėdainių apskr. Kiti kareiviai tokiu Bilevičiaus pasielgimu labai pasipiktino. Bilevičius pulko teismo nubaustas 3 mėn. karo kalėjimo.

JAU PENKIS KARTUS ŽYGIAVOM

1 pėst. pulko kareiviai, atvykę į pulką, prigašdinti senų kareivių, labai bijojo žygio. Ne vienas prieš pirmąjį žygį sakėsi neišlaikysiąs. Bet atlikę pirmąjį žygį, visi šypsodamės pasakė: „Tas žygis ne taip baisus, kaip apie jį pasakoja“. Iki šiol jau atlikom penkis žygius ir dar neatsirado nė vieno, kuris neišlaikytų.

NAKTIES PRATIMAI

Jauni 1 pėst. pulko kareiviai, gyvendami stovykloje, gana dažnai atlieka nakties pratimus. Pratimais visi labai patenkinti ir stengiasi didžiausiu klusnumu vykdyti savo viršininkų įsakymus.

NĖ VIENO BERAŠČIO

Iš 1 pėst. pulko jaunų kareivių tarpo, atvykus į pulką, buvo keliasdešimts beraščių. Dabar, jau pabuvę kariuomenėj 3 mėn., beveik visi išmoko rašyti ir skaityti, o tokio, kurs nemoka pasirašyti savo pavardės, visai nebėra.

Meldutis

NEKLAUSYSI — NUKENTĖSI

Rugpiūčio 3 d. karo policijos mokyklos kareivius nuvedė į Nerį pasimaudyti. Būrio vadas perspėjo, kad giliai į vandenį nebristų, nes gali nuskesti.

Bet jaunas kareivis Krikščionas ar neklausė, ar šiaip netikėtai į gilumą įpuolė ir pradėjo skęsti. Eilinis Bičkauškas pirmučiausia puolė jį gelbėti, kada šis jau buvo beveik nuskenęs. Jie abu pačiam vandens sukury kovojo su mirtimi.

Vėliau, priplaukus jaun. pusk. Žygūi, netrukus ir kitiems, skenduolis buvo ištrauktas ant kranto. Po kiek laiko skenduoli atgaivino.

Gr. F. Lillonis

RAITUJŲ SPORTO LENKTYNĖS

Kasmet 4 art. pulko kariai, rengdami raitujų lenktynes bei kitą sportą senoje stovykloje, Wilkavišky, numato ir naujoje stovykloje, Plungėje, neapsileisti. Kuris laikas, kai vyksta, nors ir ne taip patogiose lenktynėms sąlygose (bloga aikštė), kasdienės treniruotės. Treniruojasi karininkai, puskarininkiai ir eiliniai, nes visi savo ruožtu nori kuo geriau pasirodyti ir pasižymėti.

Lenktynės numatomos rugpiūčio 20 d. Pasižymėjusiems bus duodami prizai.

Rugpiūčio mėn. 2 d. Kretingoje buvo draugiškos futbolo rungtynės tarp Kretingos šaulių komandos „žemaitis“ ir 4 art. pulko.

Rungtynės laimėjo artilerininkai 2:0 rezultatu.

Benas Jablonskis

PIRMOSIOS FUTBOLO RUNGTYNĖS

Tauragės įguloj naujai sudarytoji futbolo komanda pulke, liepos 29 d. turėjo pirmąsias rungtynes su Tauragės MSK futbolo komanda. Butegeidininkų komanda, nors visai jauna, prieš stipresnę MSK komandą pasirodė visiškai gerai. Pirmasai puslaikis baigėsi 2:2, tik antrajam puslaiky butegeidininkai leido įmušti 3 gana neužtarnautus golus. Rungtynės baigėsi bendru rezultatu 5:3 MSK naudai.

J. J.

KESTUTININKAI PLAUKIKAI SUSIRŪPINO

Dėl poligono darbų mūsų komandos sąstatas ir pajėgumas surengtose plaukimo pirmenybėse nepasirodė taip, kaip ligi šiol būdavo. Senasis meisteris viršila Stonkus pralaimėjo 800 m Šulkevičiui. Estafetė 4×100 m irgi išsprūdo iš mūsų rankų. Esame pasiryžę 1935 m. daugiau susikaupti plaukimo srity ir pulko vadovybės remiami atsirevanšuoti už šį estafetės pralaimėjimą. Rengiamasi sudaryti estafetė 3×100 m vykimui i Jūros dieną atstovauti 5 p. pulką. Plk. ltn. Vanagas, mūsų sportininkų globėjas, stengiasi tai įvykdyti. Būtų graži kestitininkų reklama ir pulkui garbė.

Plaukikas

AUKŠTIEJI KŪNO KULTŪROS KURSAI

Parengti atitinkamą skaičių kvalifikuotų mokytojų - instruktorių tobulėsimui ir našesniai kūno kultūros darbui Lietuvoje, mūsų sporto vadovybė nusprendė surengti dviejų metų kursus, kuriuose šie kūno kultūros mokytojai, išėję atitinkamą programą, bus paskirstyti įvairiose vietose dirbti ir tobulinti sporte mūsų visuomenę, o ypač jaunimą.

Dar mokslo metų pradžia ir visa programa smulkiai nėra nustatyta, bet numatoma kursai atidaryti š. m. rugsėjo mėn. 15 d. Mokslas truks iki kitų metų birželio mėn. 31 d. Po to ligi II.

15 d. kelionės, nuo VII. 15 d. iki VIII. 15 d. stovyklavimas. Ato-stogų laikas nuo VIII. 15 d. ligi IX. 15 d.

Kursų programą sudaro: pedagogika, medicinos dalykai, fizinis lavinimas, karinio parengimo dalykai.

Programos dalis, kaip, pav., karinis rengimas, į kurį įeina šaudybos mokslas, ginklai, topografija, fortifikacija, rikiuotė, žygiai ir lauko pratimai, reikės vykdyti praktiškai. Kursų tikslas yra labai svarbus ir mokslo programa įvairi ir gausi, todėl visiems kursantams darbo bus pakankami. Darbo valandų numatoma apie 6000. Būtų pravartu, kad vienas antras ir iš karių į šiuos kursus būtų siunčiamas.

Mūsų V. Balčiūnas, referavęs Latvijos — Suomijos rungtynės, pasižymėjęs savo objektingumu ir tinkamu referavimu, senas futbolo veteranas, vėl pakviestas į Rygą rugpiūčio 14 d. prarasti futbolo rungtynes tarp latvių ir suomių.

KAUNO MIESTO PLAUKIMO PIRMENYBĖS

Rugpiūčio 5 d. Kauno Jacht-klubo baseine buvo surengtos Kauno miesto plaukimo pirmenybės. Prie nedidelio skaičiaus žiūrovų, kurių daugumą sudarė tik tikrieji sporto mėgėjai, rungtynės buvo pradėtos senjorų 100 m laisvu stilium. Tinkamas oras leido tvarkingai rungtynes prarasti, kurios užtruko net iki 19 val. Idomiausią programos dalį sudarė senjorų estafetė 4×100 m, kurios laimėtojai skirta Akc. B-vės „Philips“ taurė trims metams iš eilės arba penkiems be eilės. Didžiausi konkurentai 5 p. pulkas ir Kauno Jacht - klubas. Kestitininkų tarpe dalyvavo seni veteranai ir meisteriai: vyr. pusk. Barkauskas ir viršila Stonkus. Abudu po individualių rungtynių (400 m ir 800 m) buvo pavargę, todėl spragos estafetėj užkimšti negalėjo, nes kiti du dalyviai buvo žymiai silpnesni. V. p. Barkauskas, startavęs pirmuoju, pajėgė atsiplešti keletą metrų ir laimė buvo kestitininkų pusėj, bet trečiasis plaukikas užvartytą atstumą lengvai atidavė ir viršila Stonkus finiše išlyginti nieku būdu negalėjo. Taigi šiųmetinis laimėtojas liko KJK. Kestitininkai kitais metais tą taurę tikisi gražinti į pulką.

Idomios varžybos buvo 400 m ir 800 m plaukime. 800 m plaukimo distancijoje pralaimėjo ilgametis meisteris viršila Stonkus jaunam LFLS plaukikui Šulkevičiui. Junjorai parodė daug aktingumo dalyvavime ir rezultatų pagerinime.

Atskirose plaukimo varžybose pasiekti tokie rezultatai: 100 m laisvu stilium senjorams: 1) Vaškėlis KJK — 1 min. 27,6 sek. 2) Dunderis KJK — 1 min. 28,2 sek. 3) Šulkevičius LFLS — 1 min. 31,3 sek. 100 m nugara senjorams: 1) Kuzmickas KJK — 1 min. 58,3 sek. 2) Mišelskis „Makabi“ — 2 min. 1,5 sek. 3) Peleckas JSO — 2 min. 4,3 sek. 200 m krūtine (à la bras) senjorams: 1) Peleckas JSO — 4 min. 03 s ek. 2) Berenis JSO — 4 min. 32,7 sek. 3) Ivanauskas KJK — 5 min. 04 sek. 400 m laisvu stilium senjor.: 1) Vyr. pusk. Barkauskas 5 p. p. — 7 min. 25,3 sek. 2) Astrauskas KJK — 7 min. 36,6 sek. 3) Rozenbliumas „Makabi“ — 8 min. 06,5 sek. Vyr. pusk. Barkauskas laikas yra visai geras, nežiūrint į tai, kad baseine treningu neturėjo, o be to, šiuo metu dar poligone yra. Ateitis dar daug žada. 800 m laisvu stilium senjor.: 1) Šulkevičius LFLS — 15 min. 20,1 sek. 2) viršila Stonkus 5 p. p. — 16 min. 57,7 sek. 3) Gurvičius „Hapoel“ — 17 min. 41,7 sek. 100 m junjor. laisvu stilium: 1) Astrauskas KJK — 1 min. 33,4 sek. 2) Malinauskas KJK — 1 min. 42 sek., 3) Bagdonavičius KJK — 1 min. 43,7 sek.

Estafetės, senjorų 3×33,3 m: 1) KJK — 1 min. 27,4 sek. (Kuzmickas, Ivanauskas, Vaškėlis). 2) JSO — 1 min. 38,8 sek. (Berenis, Peleckas, Lincevičius). junjorų 3×33,3 m: 1) KJK I — 1 min. 18,5 sek. (Malinauskas, Astrauskas, Marčiulionis). 2) KJK II — 1 min. 21,3 sek. (Jančys, Šiemeta, Bagdonavičius). Senjorų 4×100 m: 1) KJK — 6 min. 19,8 sek. (Vaškėlis, Astrauskas, Gedminas, Dunderis). 2) 5 p. p. — 6 min. 26,2 sek. (Barkauskas, Spirauskas, Šutas, Stonkus). 3) JSO — 7 min. 57,6 sek. (Peleckas, Kochanauskas, Litvinas, Berenis).

Šia idomiausia estafete rungtynės ir buvo baigtos. I-jų ir II-jų vietų laimėtojams bus išdalinti diplomai. Rungtynės prarastos tvarkingai ir varžybų duomens patenkinami. Moterų dalyvių buvo tik viena p-lė Leipunerytė, kuri 100 m plaukė laikui pagerinti. Buvusį 3 min. 12 sek. sumušė ir 100 m praplaukė per 2 min. 51,5 sek., tuo būdu pagerindama savo rekordą.

NAUJAS VOKIEČIŲ KARO LAIVAS

Neseniai Wilhelmshafe'ne nuleistas į vandenį naujas vokiečių karo laivas: „Ersatz Braunschweig“. Tai yra jau trečias naujas karo laivas. Anksčiau pastatyti „Deutschland“ ir „Admiral Scheer“. Visi trys laivai po 10.000 tonų.

Naujo laivo greitumas — 26 mazgai per val. Jis gali nepapildydamas kuro nuplaukti iš Šiaurės jūrų į Australiją.

Jūs Šaulių gyvenime

JŪROS ŠAULIŲ BŪRYS KLAIPĖDOJE

Šiais metais ypatingai lietuvių tauta susirūpino mūsų jūros reikalais. Įvairiais šūkiiais propaguojama jūros reikšmė Lietuvai. Rugpjūčio 12 d. net numatyta Klaipėdoje jūros diena, kada laukiama daug svečių iš visos Lietuvos kampelių. Šie šūkiai plačiai pasklido po visą Lietuvą. Kokios bus jų pasėkos — dar nežinau. Patys pirmieji į šį šūkį atsiliepė Klaipėdos šauliai ir įsisteigė jūros šaulių būri.

Liepos 30 d. vakare „Viktorijos“ viešbučio patalpose buvo jūros šaulių būrio steigiamasis susirinkimas, kuriame dalyvavo patys iniciatoriai ir šauliai. Šio būrio steigimo idėja jau buvo visiškai pribrendusi, nes visi kviestieji į susirinkimą atvyko. Rinktinės vadas Brūvelaitis, atidarydamas susirinkimą, pabrėžė, kad Lietuva jau senovėje buvo jūros valstybė, tačiau tais reikalais visai nesirūpino. Jaunesniojoje lietuvių kartoje jau pasireiškia troškimas į jūrą. Rinktinės vadas toliau apibrėžė visus jūros šaulių būrio siekius, ragindamas susidomėti vandens sportu, žinoma, neaplenkiant ir karinio parengimo srities ir pažadėjo savo paramą. Iniciatorių vardu plačiau pranešė šaulys Vladas Bakūnas, nurodydamas numatomą jo veikimą ir vidutinį tvarkymąsi. Svarbiausias būrio uždavinys išigyti laivą. Laivui pirkti numatomas tam tikras fondas, iš kurio bus stengiamasi kiek galima didesnis ir tinkamesnis didesniems jūros kelionėms laivas nupirkti. Tuo tarpu, dar neturint laivo, šauliai, priklausę jūros būriui, pasiryžo sąmoninti mūsų tautoje jūros idėją.

Tuo tarpu būrys bus su ribotu narių skaičiumi ir atskiro būrio teisėmis. Išigijus laivą, numatoma narių skaičių kiek padidinti.

Būrio vadovybė sudaryta iš trijų šaulių: Plonaičio Kristupo, Bakūno Vlodo ir Bindoko Jono.

Jonas A. Mislūnas

PAŠOVĖ PAŠTO KARVELI

Liepos 28 d. Marijampolės apskr., Liudvinavo valsč., Plynių km. ūkininkas Kavaliauskas Antanas savo ūkio kieme, tarp naminių ūkio paukščių, pastebėjo pašto karvelį su žibaniais ant kojų ženklais. Norėjo kaip nors išvilioti į trobas ir pagauti, bet nepavyko. Tuomet paėmė šautuvą ir pašovė. Pasirodė esąs vokiečių kariuomenės pašto karvelis ir ant vienos kojos turėjo metalinį žieduką su tokiais ženklais 0328—603 ir ant antrosios kojukės guminį žieduką viduje su parašu „N—V. Wanne—Eickel Liudenbergstr 165 ir viršų numeriu 4139. Matyt, nekviestasis svečias paklydo. Dovnielis

NAUJAS FIZIŠKOJO AUKLĖJIMO STATUTAS

„Militär-Wochenblatt“ praneša apie išleistą vokiečių kariuomenės fiziškojo auklėjimo statutą.

Statute yra trys dalys. Pirmojoje dalyje aprašyti fiziškojo auklėjimo dėsniai. Antroji dalis „Vadovavimas ir mokytojų kadrai“ duoda nurodymų apie parengimą karininkų ir puskarininkų — fiziškojo auklėjimo mokytojų ir instruktorių.

Sename statute mokymo eiga buvo suskirstyta į eilę laipsnių (klasių). Naujame statute numatomi du mokymo laikotarpiai: pagrindinis (Grundstufe) ir tolimesnio tobulėjimo (Leistungsstufe).

Pirmame laikotarpyje jaunasis kareivis mokomas gimnastikos ir grupinių pratimų. Į visą pratimų atlikimo techniką ypatingo dėmesio nekreipiama. Svarbiausias pirmojo laikotarpio uždavinys iškiepyti kareivių pratimų pagėgimą ir įtraukti jį į darbą.

Antrame laikotarpyje iš mokinių reikalaujama geros technikos, švarumo pratimuose.

Pabaigoje nurodoma, kaip reikia rengtis ir treniruoti kareivius lenktynėms.

ITALIJOS KARIUOMENĖS REORGANIZACIJA

„Echo de Paris“ rašo apie numatoma netolimoje ateityje Italijos kariuomenės reorganizaciją.

Pėstininkų divizijoje bus 9 pėstininkų batalionai, 1 kulkosvaidžių batalionas ir 4 lauko artilerijos divizionai.

Armijos korpas turės galingą lauko artileriją, sunkiąją ir priešlėktuvinę artileriją. Be 2—3 pėstininkų divizijų, korpe bus dar padedamosios kariuomenės dalys, būtent: 4 fašistų milicijos batalionai, keli bersaljerų (dviratininkų) batalionai, 2 motorizuoti divizionai, 1 kavalerijos divizionas ir žvalgybos reikalams kelios aviacijos eskadrilės.

Be paprastųjų divizijų, suformuotos dar lengvosios divizijos, kurias sudarys kavalerijos, dviratininkų ir motorizuotos pėstininkų dalys.

Lengvosioms divizijoms skiriama eiti „strategiško avangardo“ pareigas. Užimti poziciją, smogti priešui trumpą smūgį, pridengti išėjimą iš kautynių (atsitraukimą) — štai lengvųjų divizijų pareiga.

Principe nusitatoma, kad žvalgybą atlieka aviacija. Tačiau, jei ypatingos oro ar kitos sąlygos sutrukdytų aviacijos darbą, tai žvalgybą atliks lengvųjų divizijų dalys.

NAUJA ŠAUTUVINĖ GRANATA

Vokiečių spaudos pranešimu anglų pėstininkai dabar ginkluojami naujomis šautuvinėmis granatomis, kurių veikimas siekia iki 500—600 m. Kiekvienai pėstininkų kuopai duodama 60 granatų.

SUOMIJA TOBULINA SAVO KARO AVIACIJĄ

Suomijos vyriausybė neseniai nupirko iš anglų „Bristol“ firmos partiją vienviečių naikintuvų „Buldog IV“. Jų varikliai — „Mercur“ 600 a. j.; greitumas — 320 km per val.; su jais galima veikti tiek dieną, tiek naktį.

Be to, suomiai užsakė Olandijoje Fokker'io fabrikuose „C 5“ žvalgomųjų lėktuvų partiją.

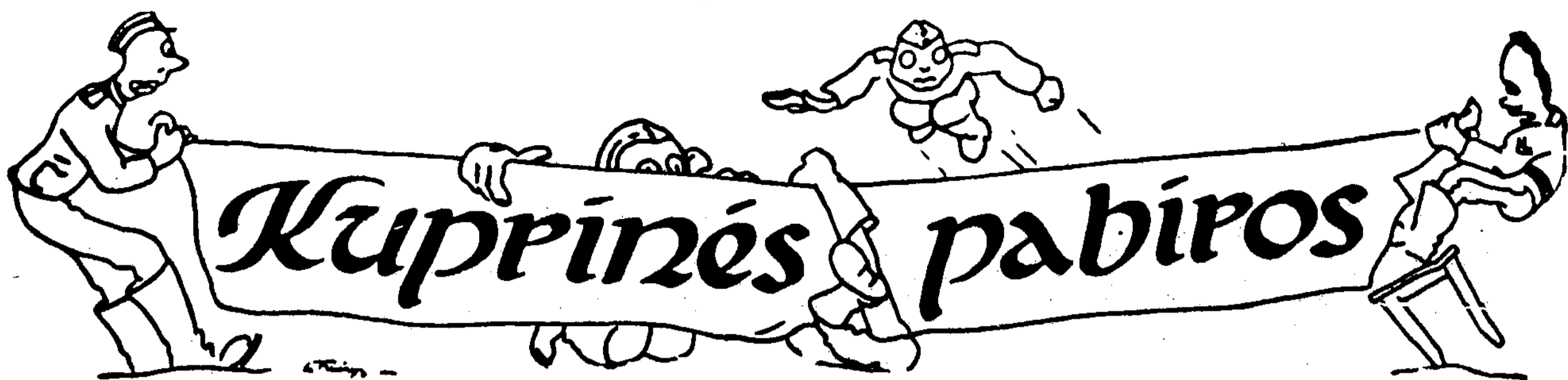
RYŠIŲ ŠUNES ŠVEICARIJOS KARIUOMENĖJE

Nors įvairiausios technikos ir mechanikos ryšių ir susisiekimo priemonės šiuo metu plačiai pritaikytos karo reikalams, tačiau paskiausiai daugelio kraštų karo įstaigos ypatingą dėmesį vėl kreipia į gyvulius. Greta pašto karvelių, vėl labiau rūpinamasi karo, ypač ryšių, reikalams panaudoti šunes. Plačiai šiuo atžvilgiu užsimota Šveicarijoje. Prie pirmos ir antros divizijos *St. Maurice* tvirtovėje įsteigta, centralinė šunų mokymo įstaiga (šunų mokykla). Įstaiga aprūpinta visomis naujausiomis šunų mokymo priemonėmis ir pritaikyta 30—40 šunų. Įstaigos vedėjas — veterinarijos gydytojas. Šveicarijos karo vadovybė nusistačiusi prie visų kariuomenės dalių suorganizuoti specialius ryšių šunų skyrius (komandas). I-me korpe tat jau įvykdyta. Pagal užsibrėžtą planą prie kiekvieno pėstininkų pulko turi būti sudaryti 8 ryšių šunų skyriai po 16 šunų ir 16 vyrų, o prie kiekvienos artilerijos grupės 2—3 skyriai po 4—6 kareivius ir tiek pat šunų. Šis planas norima įvykdyti per 3—4 metus. Į centralinę šunų mokymo įstaigą tuo tarpu parenkamos Šveicarijos avinių šunų veislės iš Appenzellio, Luzerno ir Berno. Tačiau šunų mokykla rūpinasi išauginti specialią šunų veislę, labiausiai tinkamą karo reikalams.

NAUJOKŲ NEPRITEKLIS

Prancūzijai ateina sunkūs metai. Pradedant 1935 metais, į kariuomenę bus imami naujokai, gimę per didįjį karą. Visiems žinoma, kad karo metu gimimų skaičius visuose kraštuose, o ypač Prancūzijoje, buvo smarkiai nukritęs. Be to, ir gimę karo metu vaikai išaugo nesveiki, silpni. Prancūzams pritrūks paprastos naujokų normos. Šį šaukiamųjų į kariuomenę naujokų nepriteklį prancūzų karo ministerija mano papildyti šiuo būdu: iš vienos pusės 1935 — 1940 m. laikotarpyje kasmet priimti į kariuomenę 20.000 įvairaus amžiaus savanorių, iš kitos gi pusės samdyti specialistus tarnybai stipriuose įtvirtinimuose (fortų linijoje), kurie yra pastatyti prancūzų — vokiečių pasienyje. Be to, numatoma žymiai padidinti liktinių karių skaičių. Pavartojus šias priemones, kaip tvirtina maršalas Petain'as, Prancūzijai nereikės ilginti tikrosios tarnybos termino. Šiuo laiku prancūzai tarnauja kariuomenėje tik 12 mėn.

Tačiau, jei savanorių, liktinių ir specialistų nepakaktų naujokų nepritekliui papildyti, tai karo ministerija pasiryžusi pakeisti karo prievolės įstatymą ir įvesti 1½ metų tarnybos terminą.

JŪRŲ LIGA

(Jūros dienos proga)

Tie vyrai, kurie kilę iš Sūduvos (Suvalkijos) lygumų arba, sakysim, nuo tokios Ramygalos, apie jūrą, aišku, nieko nenusimano. Jie tik iš pasakų žino, kad ties Palanga, jūros dugne esąs gintaro rūmas su karalaite ir kad jūrų vanduo sūrus dėl to, kad jame silkės plaukioja ir veisiasi. Toki sausažemio vabalai ir kūdros iš tolo lenkiasi, o į pulko pirtį nuėję, prieš nusirengdami, namiškiams testamentą rašo, kad, girdi, jei prigerčiau besivanodamas, tai naujajį kaklaryšį atiduokite Švilpiokui, batus Skinikiui, o Marytė lai teka už ko nori. Man, vadinas, mirties vistiek neišvengti, o apie seniai svajotą grandinio juostelę galima tarti amen.

Toki samprotavimai apie jūrą ir vandenį, aišku, perdaug skysti ir net civiliškos sagos neverti.

Jūra, gerbiamieji, tai toks dalykas, kad oho!

Čia aiškiai mums parodo ulono Kinkos Tado šiurpulingas nuotykius.

Tarnauja Kinka ulonuose, arklį reguliariškai liuobia, sekmadieniais Alytuje, būdavo, dzūkaitei akimi mirktelėja ir košę žirninę tarnybos labui iš dubenio šveičia. Rodos, kaip ir visi ulonai: ir pentinus žvangina ir kardą prisirišęs nešiojasi.

O vis dėlto šioj uloniškoj esybėj slėpėsi atkakli jūrininkiška siela. Dėl to, kad ir gimęs buvo Kinka vandens vyro planetoj lietingą dieną ir dargi netoli nuo ežero.

Nujojam, būdavo, į panemunę arklių maudyti, žiūrėk, Kinka jau dugne ir pagalbos šaukiasi. Ištrauks jį į krantą, o jis prasikrapšto akis, atsikosi ir kalba:

— Ne vanduo čia, o sriuba. Preskas toks. Ot, kad taip jūroje...

Ulonai, žinoma, stebisi iš Kinkos. Nes ir vaikščioja jis į šalis kryptuodamas, pypkę kumpą čiulpia, tabaką kramto ir apikaklė jūrininkiškai atsagiota, plaukai ant krūtinės matyt.

Būtybė aiškiai jūrininkiška.

Štai imam neperseniai ir atjojam į pajūrį.

— Na, — sako vachmistras, — dabar Kinka neapsijuok. Žmogus, su jūrininkiškais ypatumais, čia nesnausk.

— Klausau, — sako Kinka, pokštelejo pentiniais ir nusišypsojo.

— Toli nuplauktumei? — teiraujamės Kinkos pajūryje.

— Toli? Kiek tik nori. Ana žmonės Lamanšą perplaukia, būta ko! — nusišypsojo Kinka, — jei tik ne liga...

Taip ir pradėjome laukti iš to „jūros vilko“ vikingų žygiu.

Ir Kinka mus neapvylė. Grįžo jis vieną vakarą siūbuodamas į šalis ir susirietęs, nabagas.

— Ožius Kinka piauja, — pranešė Strička.

Į „Ryga“ važiuoja, — pasakoja vėl kažin kas.

— Juoktis, vyrai, — sako Virbyla, — negalima. Tokia liga, jei tik žmogus paplaukioji po jūrą, tai ir susergi. Sanitarijos puskarininkį geriau pašauktumėt.

Atėjo ir medicinos personalas. Termometrą į pažastį įspraudė ir žiūri susirūpinęs į ligonį.

— Bloga? — klausia sanitarijos puskarininkis.

— Baisiai bloga, vos išsteni Kinka.

— Toli, sako, buvai nusišęs į jūrą?

— Jūroj tai nebuvau, tik šiaip su pažistamu buvau užėjęs.

— Kur? — klausiamo jo.

— Alučio išgerti nuo kaitros. Tai ir truktelėjome vieną bonką viršaus, — aiškina jis ligos priežastį.

— Ak tai šitaip! — užsirūstino sanitarijos puskarininkis.

— Tai taip, — atsako Kinka.

Toliau, žinoma, ligos gydymu susirūpino vachmistras. Narsusis jūrininkas valandas stovėjo ir apie Lamanšą svajojo.

— O, kaip, — klausiamo dabar mes jo, — jūrų kelionė puiki?

— Bene, jūs sausažemio vabalai, ką nusimanote apie jūrą. Kelionė, aišku, puiki, tik jūros liga pavojinga, o ypač, jei gydyti imasi vachmistras.

— Tai daugiau nežadi plaukti?

— Plaukt, tai plauksiu, bet jūros liga, vyrai, tesergama tik pirmą kartą, — atsako tasai jūros vilkas su uloniškais pentiniais.

H. Trakutis

GERAI PAŽISTA

Juoza s: — Andriau, duok parūkyti,

Andrius: — Neturiu.

Juoza s: — Duok, būk žmogus.

Andrius: — Juk tu mane žinai, jei turėčiau, duočiau.

Juoza s: Taip, už tai ir prašau, gerai tave pažistu. Tu visuomet turėdamas sakai neturįs.

ŠIRDIS NEVEIKIA

Jaunas kareivis atvyko į ambulatoriją ir stovi. Gydytojas klausia: Kas yra?

J. K. Tamsta, gydytojau, man atrodo, kad mano širdis nustojo veikusi.

P. Bitėnas

STATUTU PAMOKOJE

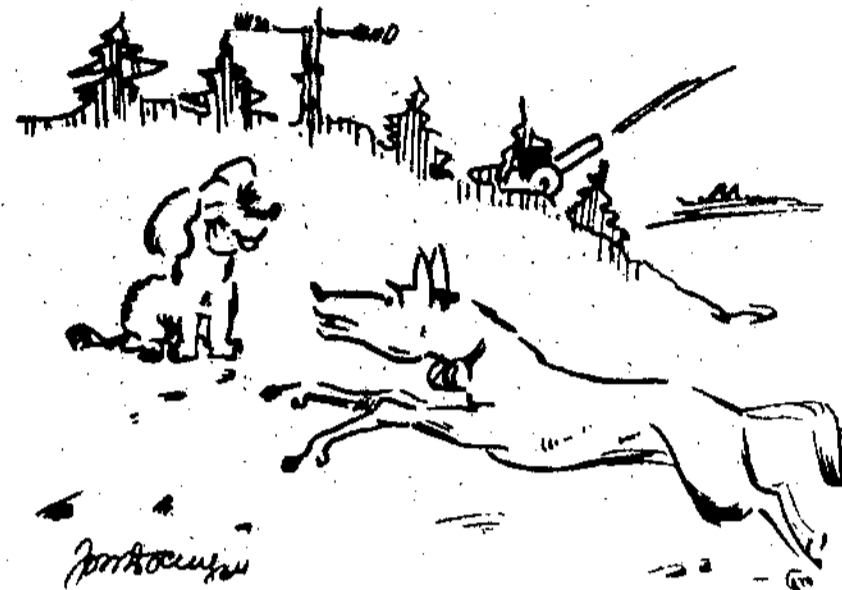
Pempė, pasakyk, kam reikalinga šautuvo vamzdžiui kiaurymė?

— Tam, tamsta skyrininke, kad galėtume patikrinti ar neprirūdijęs iš vidaus.

Rutenis

Feljetonas

Flirtas poligone

Kalė: „Sustok, mielas, pafirtuosime truputi...“

Ryšių šuo: „Spiaut į flirtus, kai „raudonieji“ puola.“

KAREIVĖLIU SUKTINIS

Reik mokėt,
Ir žinot,
Kaip šautuvas pridabot;
Juk baugu
Iš tiesų,
Kada gauni valandų.
Kas šautuvo tik nevalo
„Be eilės“ negauna galo.
Kaip daržely margos gėlės —
Žydi, žydi valandėlės.
Jei gavai,
Paprastai,
Tai gerai, gerai, gerai;
Jos pilnoj
Aprangoj,
Tai, broliuk, geriau „tamsioj“.
Jei nenori nieko gauti,
Tai nereikia tinginiauti.
Valyk šautuvą geriausiai.
Valandų visai negausi.

J. k. Myk. Zablockis

BE TURGAUS NEŽINO...

Karo kapelionas (tikybos pamokoj):

— Pasakyk, j. k. Stonkau, už kiek sidabrinių Judas žydams Kristų pardavė?

Stonkus: (nebeatmindamas) — Aisiprašau, tamsta kapelione, tuo laiku turguje nebuvau, todėl nežinau!

M. Z-kas

Visiems lietuviams ir Lietuvos piliečiams

Vytauto Didžiojo komitetas, valdžios ir visuomenės įpareigotas statyti Vytautui Didžiajam paminklą, kreipiasi į Jus, brangūs Tautiečiai, paskutinį kartą prašydamas aukų Vytauto Didžiojo muziejui užbaigti. Komitetas supranta, kad šiuo savo prašymu apsunkina kai kurių piliečių ir šiaip negausius išteklius, ypatingai tų, kurie jau kartą aukojo ir jaučiasi pakankamai parėmę Vytauto Didžiojo muziejaus statymą, bet ką gi padarysi, kad be visuomenės aukų jokiu būdu išsiversti negalima. Apskaičiuota, kad muziejaus statybai užbaigti reikės 600.000 litų. Vyriausybė tam tikslui šių metų biudžete paskyrė 300.000 litų. Vadinasi, visuomenė turi sudėti mažiausiai 300.000 litų, kad galima būtų baigti 1930 — Vytauto Didžiojo metais pradėtą muziejų. O užbaigti būtina reikia. Jau ir be to perilgai užsitęsė to rūmo statymas. Į jį idėtas per 1.300.000 litų kapitalas neša didelius nuostolius, kol pastatas nebus pradėtas naudoti. Todėl Vytauto Didžiojo Komitetas pasiryžo šįmet jį užbaigti ir tikisi, kad visuomenė tas komiteto pastangas tinkamai įvertins ir savo gausiomis aukomis parems.

Kad aukų rinkimas būtų intensyvesnis ir labiau koncentruotas laiko atžvilgiu, nuo š. m. liepos mėn. 15 d. iki spalio m. 15 d. skelbiama visuotinioji aukų rinkimo talka. Tuo laiku paprašyti valstybinių ir viešų įstaigų valdininkai ir tarnautojai aukoti tiek litų, kokiu skaičiu vienetų išreikšta jų užimamos vietos kategorija, laisvų profesijų asmenys, kaip kunigai, gydytojai, advokatai, inžinieriai ir kit., bent po 10—15 litų, o ūkininkai, smulkūs prekybininkai ir darbininkai — kiek kas gali. Svarbu, kad aukotų visi, nes tik tokiu būdu bus galima surinkti reikalingus 300.000 litų.

Šiai talkai vadovaujamu šūkiu paskelbta — *baikimo statyti Vytautui Didžiajam paminklą toki, kaip jau kartą pasiryžome!* Tad visi tam šūkiui gyvai pritarkime ir duosniai aukokime.

Aukas prašome siųsti į Vytauto Didžiojo Komiteto ein. sąskaitas šiuose bankuose: Lietuvos Banke Nr. 75, Žemės Banke — Nr. 31, Ūkio Banke — Nr. 3940, Koperacijos Banke — Nr. 1425, Kredito Banke — Nr. 1678, Centr. Žydų Banke — Nr. 2507 arba įteikti Komiteto skyrių įgaliotiems asmenims.

Vytauto Didžiojo Komitetas

Kariuomenės leidiniai

PLK. LTN. A. KRIKŠČIŪNAS. TOPOGRAFIJOS VADOVĖLIS
Susilaukėm labai mums reikalingos ir tikrai vertingos knygos. Vadovėlis išleistas gražiai, švariai, daug jame sumaniai parinktų ir žymiai paaiškinančių tekstų brėžinių ir kitų priedų.

Vadovėlis pavadintas *elementariniu kursu*, vadinasi, neturima tikslo duoti to mokslo visas turinys, bet norima tik supažindinti su žemėlapiu skaitymu, vartojimu ir paprasčiausių vietos brėžinių — skemų — sudarymu.

Šis topografijos vadovėlis, kaip pasakyta jo įžangoj, skiriamas naudotis: kariuomenėj (mokomose kuopose ir aspirantų kursuose), šaulių sąjungoj (būriuose), skautams ir mokyklose (tose klasėse ar kursuose, kur einamas kariškasis mokymas). Be to, jis rekomenduojamas ir aukštesniosiose mokyklose geografijos dalykui papildyti. Jis svarbu mokytojui, kurs, šiuo vadovėliu pasinaudojęs, turėtų savo mokinius supažindinti ne vien su geografiniu, bet su topografiniu žemėlapiu.

Toliau, autorius, numatydamas, kad kai kuriems (pvz. mokomųjų kuopų klausytojams) gali trūkti žinių iš geometrijos, duoda šio vadovėlio pradžioj reikalingiausių geometrijos mokslo dalykų. Todėl vadovėlio turinys yra toks: geometrijos žinios, braižomieji įrankiai, matai, masteliai, sūtartiniai ženklai, nelygumų (reljefo) žymėjimas žemėlapyje, orientavimasis ir žemėlapių orientavimas, Lietuvos žemėlapiai, akinės nuotraukos, perspektyvinė nuotrauka, žemėlapių plotų matavimas ir uždaviniai.

Vadovėlį išleido vyr. štabo spaudos ir švietimo skyrius.

Naujieji leidiniai

A. V. PLAUSINAITIS. PRIEŠLĒKTUVINĖ KRAŠTO APSAUGA

Būsimojo karo perspektyvos yra tokios, kada be kariuomenės — aktyviosios krašto gynimo pajėgos, bus įtraukta

dar visi gyventojai. Gal ne visi jų mokės tinkamai gintis, tačiau apsisaugoti būtinai turės mokėti, todėl jau iš anksto turi prie to rengtis. Dėl to visur, visuose kraštuose, plačiai vartojama tuo reikalu propaganda. Čia turima galvoj du didžiausi būsimojo karo veiksmi: cheminės priemonės ir lėktuvų ataka.

Nors iš lėto, bet ir mes tais dalykais rūpinamės. Dėl cheminės visuomenėj propagandos daugiausia dirba šaulių Sąjunga. Ji šįmet yra išleidusi knygą: *Cheminis karas ir apsauga*. Priešlėktuvine krašto apsauga rūpinasi Lietuvos Aero Klubas. Be anksčiau pasirodžiusios knygutės: *Ką kiekvienas turi žinoti apie priešlėktuvinę apsaugą*, dabar štai vėl išleido kalbamą knygą.

Joje rasime šiuos dalykus: pirmiausia nurodyta literatūra, kur galima apie priešlėktuvinę apsaugą pasiskaityti; paskum eina straipsniai: *I. oro užpuolimo ir priešlėktuvinės apsaugos priemonės*, kurie suskaldyti dar smulkiau: diržabliai ir aviacija, naikavimo priemonės, apibendrinimas, aktyvios priešlėktuvinės apsaugos priemonės, pasyvios priemonės; *II. priešlėktuvinė krašto apsauga*: priešlėktuvinės apsaugos organizacija, priešlėktuvinės apsaugos priemonių talkymas apskrityje, gyvenamojo punkto apsauga, priešlėktuvinės apsaugos tarnybos; *III. objekto apsauga* ir *IV. visoki priedėliai*.

Vienas knygos minusas, kad turinio rodyklėj nurodyti puslapiai.

BALTIJOS JŪRA. Prof. K. Pakštas. Jūros dienos komiteto leidinys. Klaipėda, 1934 m. 84 pusl. su Baltijos jūros žemėlapiu.

Artinantis jūros dienos, išleista keleta knygelių, kuriose vaizdžiai apibūrinamas Baltijos jūros naudingumas ir reikalingumas mūsų tautai. Neseniai Jūros dienos komitetas išleido kun. P. Veblaičio populiarią brožiūrėlę „Mūsų jūra“, o dabar štai pasirodė to paties komiteto išleista žinomo geografo prof. Kazio Pakšto rimtai, studijiskai parašyta nauja knygelė „Baltijos jūra“.

Šią knygelę prof. K. Pakštas paskirstė į dvi dalis. Pirmojoje dalyje, pavadintoje Baltijos fizinė geografija, autorius nagrinėja Baltijos jūros vardą, padėtį ir plotą, gelmę, sekumą, dugną, pajūrių formą, medžiagą, vandens sūrumą, srovių kryptį, vandens lygį, jūros ir pajūrio klimatą, ledus, jų nepatogumus ir biogeografinius bruožus. Šioje knygelės dalyje, kaip matome, yra daug jūrų geologiją apibūrinančios medžiagos. Ji gal daugiau yra įdomi specialistams, negu plačiajai visuomenei, kuriai šioji knygelė skirta. Tačiau autorius, matyti, norėdamas duoti išsamų Baltijos jūros vaizdą, negalėjo apsieiti šiuos reikalus nepanagrinėjęs.

Skaitytojui jau daug įdomesnė antroji knygelės dalis — Baltijos antropogeografija. Čia išdėstyta jūrų reikšmė žmoniui, Baltijos „mediterraniškumas“, Baltijos prekyba ir didieji uostai, žvejyba Baltijos pajūry, pajūrių geopolitika, kova dėl Baltijos valdymo, Lietuvos pareigos jūroje bei pajūriuose.

Šiuose išnagrinėtuose reikaluose galime rasti išsamių atsakymų. Tai lengvina mūsų visuomenei daugiau orientuotis jūros reikšmingume. Ši knygelės dalis, taip sakant, yra visuomeniška ir daugiau skaitytoją patraukianti Ypač du paskutiniai straipsniai — kova dėl Baltijos valdymo ir Lietuvos pareigos jūrose bei pajūriuose — skaitytojui nepaprastai naudingi, nes čia aptariami šių dienų gyvenimiški reikalai.

Visa eilė knygelėje nagrinėtų reikalų paremta ne tik autorius išvedžijimais, bet ir oficialia statistika. Tas dar giliau įprasmina knygelės naudingumą ir įvertina joje pareikštas mintis. Pagaliau, jau pats autorius, kaip minėta, žymiausio mūsų geografo, plačiai žinomo užsieniuose, vardas kiekvienam iš karto pasako, kad šioje knygelėje neberasime šabloniškumo.

Knygelės gale nurodyta literatūra ir pridėtas Klaipėdos uosto inžinieriaus J. Losinskio Baltijos jūros braižinys.

Knygelės kalba sklandi, tik atsižvelgiant, kad ji skiriama plačiai visuomenei, gal per daug autorius įdėjo svetimžodžių. Knygelė išleista gražiai, su spalvuotu viršeliu daro neblogą įspūdį.

J. S.

Pranešimas

Karo technikos štabo biblioteka nuo rugpiūčio m. 1 d. iki rugsėjo m. 1 d. bus uždaryta dėl bibliotekos pertvarkymo.

Rengiamos raitųjų sporto rungtynės

Rugsėjo mėn. Kaune bus didelės raitųjų sporto lenktynės. Jas rengia raitųjų sporto organizacinė komisija. Lenktynėse dalyvaus kariuomenė (kavalerijos ir artilerijos dalys), šauliai dragūnai, raitoji policija, „Vytijos“, JSO ir kiti organizuoti ir neorganizuoti raitininkai.

Įsirašymo laikas baigiasi rugpjūčio 20 d. Įsirašyti ir užpildyti tam tikrus lapus (ir, apylamai, visas informacijas teikia) 1 gusarų pulkas Kaune, pulko štabas.

Dalyvių arkliai bus pastatyti gusarų pulko arklidėse. Ten bus galima gauti arkliams valdiška kaina ir pašarą. Dalyviams patalpos bus nurodytos lenktynių metu.

Organizacinės komisijos pirmininkas yra gusarų pulko vadas gen. št. plk. lt. A. Valušis, o nariai: mjr. Iz. Kraunaitis, mjr. Labutis ir kpt. Andriūnas.

Lenktynių pelnas bus paskirtas Vytauto Didžiojo muziejaus statybai baigti, Vilniaus krašto badaujantiems šelpti ir raitųjų sporto reikalams.

Rungtynėms jau yra numatyta šitokia programa (kpt. Andriūno patiekta, komisijos peržiūrėta ir vyriausio štabo viršininko patvirtinta).

1-mą dieną lenktynės bus Kleboniškių miško rajone

Sporto šventės atidarymas — bendras dalyvių paradas.

Karininkų, policijos karininkų, civilių individualus medžioklinis perbėgimas krašto apsaugos ministerio pereinamajai dovanai laimėti. (3 kart iš eilės arba 5 be eilės). Distancija 8000 m; mažiausias greitis 350 m per minutę; kliūčių — 12; aukštis iki 1,10 m; plotis iki 2,50 m.

Vachmistrų, puskarininkų, kariūnų, šaulių, policijos (raitosios) ir civilių individualus medžioklinis perbėgimas. Distancija 6000 m; mažiausias greitis 350 m per minutę; kliūčių — 10; aukštis iki 1 m; plotis iki 2 m.

Civilių jokių lenktynės be kliūčių. Distancija 1500 m.

2-rą dieną lenktynės bus Petro Vileišio aikštėje

Karininkų, policijos karininkų su jaunais arkliais užjogimas. Distancija 600 m; kliūčių — 8; aukštis iki 1 m; plotis iki 1,5 m; mažiausias greitis 350 m per minutę. Kategorija laiko.

Moterų užjogimas. Distancija 500 m; kliūčių — 7; aukštis iki 90 cm; plotis iki 1 m; mažiausias greitis 350 m per minutę. Kategorija laiko.

Karininkų, policijos karininkų ir civilių užjogimas. Distancija 800 m; kliūčių — 10; aukštis iki 1,20 m; plotis iki 2 m; mažiausias greitis 350 m per minutę. Kategorija švarumon. Arkliai nemažiau 6 metų amžiaus.

Kavalerijos ir artilerijos pulkų karininkų užjogimas. Distancija 800 m; kliūčių — 12; aukštis iki 1,30 m; plotis iki 2,50 m; mažiausias greitis 350 m per minutę. Kategorija laiko.

Vachmistrų, puskarininkų, kariūnų, civilių, policijos (raitosios) ir šaulių užjogimas. Distancija 700 m; kliūčių — 10; aukštis iki 1,15 m; plotis 2 m; mažiausias greitis 350 m per minutę. Kategorija švarumon. Arkliai nemažiau 6 metų amžiaus.

3-čią dieną Petro Vileišio aikštėje

Karininkų, policijos karininkų ir civilių užjogimas. Distancija 700 m; kliūčių — 12; aukštis iki 1,20 m; mažiausias greitis 350 m per minutę. Laimės kategorija.

Moterų ir kitų raitųjų sporto mėgėjų užjogimas. Distancija 500 m; kliūčių — 8; aukštis iki 90 cm; plotis iki 1,50 m; mažiausias greitis 350 m per minutę. Kategorija laiko.

Kavalerijos vachmistrų ir puskarininkų grupių užjogimas kavalerijos štabo pereinamajai dovanai laimėti. Distancija 700 m. Kliūčių — 12; aukštis iki 1,20 m; plotis iki 2,50 m; mažiausias greitis 350 m per minutę.

1 gusarų, 2 ulonų ir artilerijos pulkų karininkų grupių užjogimas vyriausio štabo viršininko pereinamajai dovanai laimėti. Distancija 800 m; kliūčių — 12; aukštis iki 1,30 m; plotis iki 2,50 m; mažiausias greitis 400 m per minutę.

Kavalerijos pulkų karininkų grupių užjogimas Resp. Prezidento pereinamajai dovanai laimėti. Distancija 800 m; kliūčių 12; aukštis iki 1,40 m; plotis iki 2,50 m; mažiausias greitis 400 m per minutę.

Be pereinamųjų dovanų, bus skiriamos asmeninės dovanos, daiktais ar pinigais.

Dalyvis į lenktynes turi atvykti su sveiku ir visai lenktynėms parengtu arkliu. Prieš ir po lenktynių speciali komisija patikrins arklius. Komisija gali uždrausti leisti arkli į lenktynes.

Užjogime jokikas gali joti ne daugiau kaip du arklius.

Susirgus (kada jau parengta programa) arba per lenktynes atsitikus nelimei ir todėl negalint joti savo arkliu — savo nuožiūra paveda jį kitam.

Pabalnojimas ir pažabojimas laisvas.

Jo Leo

Galvosūkių 29 nr. sprendimas

Pat'as — ranka — Patranka.

Gerai išsprendė: 1) J. Černiauskas (2 ul. p.); 2) J. Žėglys (K); 3) v. p. J. Preibys (KPM); 3) eil. Al. Sicila (SPM); 5) V. Paliušis (K.); 6) v. p. A. Kelmelis (2 art. p.); 7) L. Briedis (V š); 8) Alf. Šutinyš (K); 9) j. p. St. Janulevičius (4 p.p.); 10) eil. V. Griauzdė (K. av.); 11) J. Leblionka (Gdz.); 12) j. p. Norvilas (3 art. p.); 13) gr. Vyt. Raila (ryš. b.); 14) eil. J. Petrauskas (K. av.); 15) eil. Č. Malinauskas (K. av.); 16) gr. F. Lilionis ((KPM); 17) virš. Lipėkis (5 p. p.); 18) v. s. p. S. Erzežas (K); 19) P. Plevoškas (I p. div. št.); 20) v. p. Vaitiekūnas (2 ul. p.); 21) virš. J. Sinkevičius (4 p. p.); 22) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 23) Sisas (9 p. p.); 24) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.); 25) j. p. Pr. Sitavičius (3 art. p.); 26) v. p. J. Zapkus (1 p. p.); 27) j. k. Vl. Petrauskas (4 p. p.); 28) j. p. J. Misiūnas (4 p. p.).

Be to, v. p. K. Vadzišius iškaitytas galvosūkių Nr. 28 sprendimas.

Galvosūkis 32 nr.

(vertin. 2 taškais)

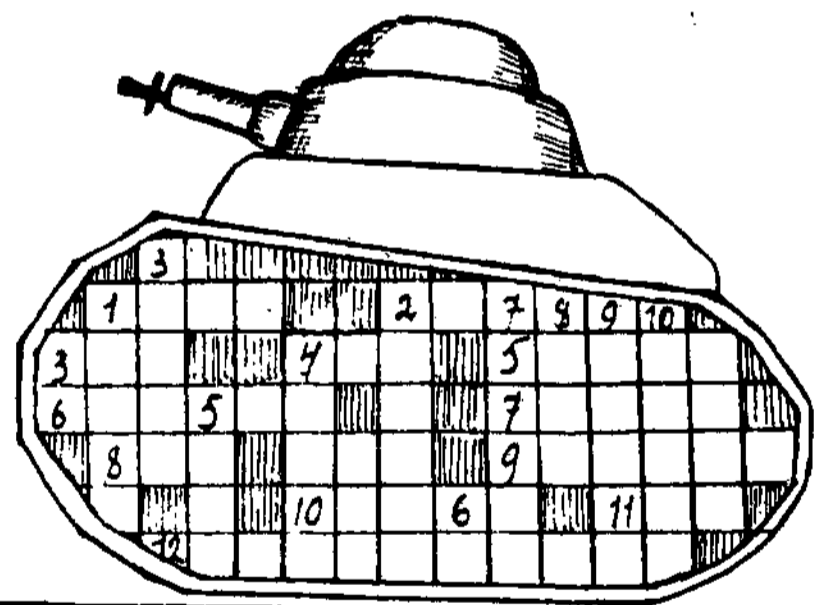
Perskaityti žodžius.

Gulsčiai:

1) Lietuvos miestelis, 2) Azijos upė, 3) prielinksnis, 4) jausmazodis, 5) brangus daiktas, 6) nelaiminga, 7) neskanus, 8) lėpimas, 9) atliktas veiksmas, 10) turtas, 11) įvardis, 12) Lietuvos poetas.

Stačiai:

1) mastas, 2) Europos valst. sostinė, 3) skystis, 4) ūkis, 5) žuvies kūno dalis, 6) įvardis, 7) mokslo priemonė, 8) mokestis, 9) valstybė, 10) nemalonus dalykas, 11) vienos Europ. tautos moteris.

Kas turėtų pilną

1923 m. „Kario“

komplektą

ir sutiktų jį perleisti, prašome pranešti „Kario“ redakcijai nurodant perleidimo sąlygas.